

slovo

Potrebuujeme kňazov?
Úloha kňaza v dnešnej Cirkvi

Kaplnka sv. Bazila Veľkého v SZŠ sv. Bazila Veľkého v Prešove

Stredná zdravotnícka škola sv. Bazila Veľkého pôsobí v Prešove od roku 1990. Zriaďovateľom školy je Rád sestier sv. Bazila Veľkého. Od 1. septembra 1991 sídli na Kmeťovom stromoradí 1 v budove, ktorú na tento účel poskytol Biskupský úrad v Prešove. Tu bola zriadená kaplnka, ktorú 2. februára 1993 posvätil Mons. Ján Hirka, vtedajší diecézny biskup.

Prvým duchovným správcom kaplnky bol otec RNDr. Jozef Voskár. Neskôr boli duchovnými správcami kaplnky kňazi, ktorí boli poverení duchovnou správou školy: Pavol Nižník, Vladimír Skyba, Anton Parilák, Slavomír Viravec, Peter Vansač a v súčasnosti Gabriel Székely.

Kaplnka je zasvätená sv. Bazilovi Veľkému, patrónovi školy. Nachádza sa v suteréne budovy, v priestoroch, ktoré svojím architektonickým usporiadaním

aj umiestnením v rámci budovy vytvárajú atmosféru pokoja a meditácie.

Priestorovo je kaplnka malá a v súčasnosti nepostačuje kapacitným požiadavkám školy. Kapacita miest na sedenie je 60. Keď sa na svätej liturgii zúčastňuje celá škola, slúži sa liturgia

súčasne v školskej kaplnke aj v kaplnke v školskom internáte a žiaci sú rozdelení. Preto plánujeme v rámci rekonštrukcie budovy zriadiť kaplnku, ktorá bude kapacitne vyhovovať našim požiadavkám. Vnútorný priestor kaplnky sa architektonicky nečlení. Priestor, kde je

umiestnený oltár, je vyvýšený v porovnaní s ďalším priestorom kaplnky pre veriach, kde sú v prednej časti umiestnené lavice a v zadnej časti stoličky. V kaplnke sa nenachádza ikonostas, nahrádzajú ho obrazy ikon zavesené na stenách kaplnky.

Súčasťou školy je aj školský internát, ktorý má tiež svoju kaplnku. V minulosti sa internát viackrát sťahoval, kaplnka však bola zriadená počas celej doby existencie internátu. V súčasnej dobe sa internát nachádza v prenajatých priestoroch na Kmeťovom stromoradí 2. Kaplnka je zasvätená bl. Vasilovi Hopkovi a je zariadená podobne ako kaplnka v škole. Sv. liturgie sa tu slúžia dvakrát týždenne. ■

Mária Dolinská
snímka: autorka

Kaplnka Najsvätejšej Trojice v Kňazskom seminári bl. P. P. Gojdiča v Prešove

Gréckokatolícky kňazský seminár v Prešove bol založený v roku 1880 biskupom Mikulášom Tóthom. Súčasnú budovu seminára spolu s kaplnkou dal postaviť blahoslavený biskup Pavel Peter Gojdič, ktorý ju 1. mája 1934 aj posvätil. Budova slúžila ako sirotinec, ktorý bol spravovaný rehoľnými sestrami z Kongregácie sestier služobníc Nepoškvrnenej Panny Márie. V roku 1950 bol sirotinec zatvorený a správu nad týmto komplexom prebrala Pravoslávna cirkev. Celý komplex bol vrátený Gréckokatolíckej cirkvi v roku 1990. Prešovský biskup Mons. Ján Hirka v tejto budove zriadil kňazský seminár.

Srdcom kňazského seminára je kaplnka. Pôvodne bola kaplnka zasvätená Svätej rodine. Jej terajším patrocíniom je

Najsvätejšia Trojica. Kaplnka sa nachádza pri hlavnom vchode do komplexu a je orientovaná

na východ. Jej terajší vzhľad sa vyvíjal postupne. Kaplnka má polkruhový svätyňa, z ktorej vedie schodisko na chór. Pre jej malé rozmery a priestory (5 x 12 m) bol tento chór dobudo-

vaný nad zadnou časťou lode v roku 1996, keď bola dokončená aj rekonštrukcia budovy

seminára. Na východnej stene svätyne je napísaná ikona Poslednej večere. Samotná kaplnka je vymalovaná žltou farbou. Svätyňa je od lode oddelená ikonostasom, ktorý bol inštalovaný

v roku 1999. Ikony napísal ukrajinský ikonopisec Vladimír Bohdanovič Sviderskij. O rok na to bol do kaplnky umeleckým rezbárom Martinom Barnášom zhotovený drevený prestol, bohostánok, žertveník a sedemramenný svietnik.

Kaplnka je miestom pravidelného stretávania sa seminaristov a predstavených pri modlitbách. V tomto čase v nej skrže svätú liturgiu, modlitby večerní a utierní, ružencov, molebenov a iných pobožností prijíma duchovný pokrm 67 seminaristov. Každú stredu prichádza do kaplnky sláviť svätú liturgiu vладыka Ján Babjak, prešovský arcibiskup a metropolita. ■

Tomáš Mikunda
Martin Barna
snímka: Martin Barna

Kto dáva pokoj?

V súčasnosti vychádzajú predpovede, analýzy, ktoré sa snažia odhadnúť vývoj ekonomiky. Čo bude na svojej hodnote strácať a čo bude naopak na hodnote rásť. Všetky tieto predpovede majú slúžiť ako dobrá rada tým, ktorí chcú svoj majetok zhodnotiť, vyhnúť sa prípadným stratám a byť úspešní. Každý človek určitým spôsobom túži byť úspešný. Či už v materiálnej oblasti, v kariére, medziľudských vzťahoch, v zručnostiach, vedomostiach a mnohých ďalších oblastiach. Pre každého je predstava úspechu spojená s inou hodnotou. Preferujeme tie hodnoty, ktoré sú podľa nás zárukou šťastného života. Mnohokrát sa môžeme presvedčiť o tom, že nie všetky potreby spojené s predstavou šťastného, spokojného života nás reálne urobia šťastnými. Nie sme spokojní, lebo si uvedomujeme, že niečo nám v živote chýba. Pre niekoho sú to peniaze, pre iného sláva, zdravie, splnenie svojich snov. Mnohokrát nás naplnenie tejto túžby neurobí spokojnými, lebo hneď si uvedomíme, že mi chýba ešte aj niečo iné. Príčinou je spôsob, akým hľadáme pokoj vo svojom živote. V ťažkej situácii si zvykneme povzdychnúť: „Dajte mi už všetci pokoj“. Reagujeme tak preto, lebo naše vnútro je v nepokoji a očakávame, že pokoj príde zvonku. Je to však nesplniteľná žiadosť. Ja si nesiem nepokoj v sebe, a preto mi pokoj nemôžu dať druhí, ba ani veci okolo mňa. Nájsť pokoj a šťastie vo svojom živote je v prvom rade záležitosť môjho vnútra. Ak nemám pokoj vo svojom vnútri, potom som nespokojný v celom svojom živote, lebo vždy mi k šťastiu niečo chýba. Na chvíľku môžem vnútorný nepokoj prekričať nejakým vonkajším podnetom, ale keď sa mi to nové stane samozrejším, ozve sa vnútorný nepokoj. Preto máme v sebe túžbu zháňať sa vždy za novými vecami, zážitkami či vzťahmi. Obhajujeme sa tým, že už ma staré neuspokojuje, a preto to musím vymeniť,

vyskúšať niečo nové. Kto nehľadá pokoj vo svojom vnútri, je vtiahnutý do nekonečnej špirály zháňania sa vždy za niečím novým. A dúfa, že nájde to, čo ho naplní pokojom. Skutočný vnútorný pokoj vychádza zo zámeru, pre ktorý bol človek stvorený. A to pre šťastný život v raji vo večnosti. Teda byť šťastným znamená opäť sa priblížiť k tomuto zámeru. Dnes sa mnohým už možno nezdá, že česť, statočnosť, skromnosť, pravdivosť a ďalšie čnosti sú hodnotou, po ktorej máme túžiť. Ba dokonca rozvíjanie týchto čností prestali považovať za významný prínos pre svoj život. Ale práve to, čo mení naše vnútro k dobrému, robí náš život šťastným. Celé evanjelium nám predstavuje Boží plán zhodnotenia nášho života k dokonalosti večného života. Uveríme však, že to, čo potrebujeme na šťastný život, mi ponúka evanjelium?

U mnohých odborníkov na predpovede, ako investovať, aby človek zbohatol, je zaujímavé to, že sami neinvestujú. Predpovedajú zisk, ale nemajú istotu potrebnú na to, aby si vzali pôžičku a investovali. Uvedomujú si, že by to bolo veľké riziko. Kristus je ten, ktorý nielenže nám skrze evanjelium ukazuje, ako môžeme získať, ale sám prijíma riziko smrti, aby zmŕtvychvstaním potvrdil, že jeho ponuka je cestou, ktorá zhodnocuje život smrteľný pre život večný.

Každý, kto chce zhodnotiť svoj život, koná múdro, ak sa snaží získať čo najviac toho, čo pretvára jeho vnútro na dobré. A čo hodnotnejšie môžeme získať ako večný život v dokonalosti Božieho kráľovstva?

Ján Hreško
člen redakčnej rady

z obsahu

- 8 Mier vo Svätej zemi**
kresťania a židia sú rodina
- 10 Potrebujeme kňazov?**
odkiaľ sa vzali? prečo majú chyby?
- 12 Krásou k Bohu**
katechéza Svätého Otca
- 13 Turecký med**
dobrá idea, no zlý spôsob
- 14 Jedno telo**
rozhovor s Lubomírom Petříkom
- 16 Muž a žena**
sexualita nie je tabu, je od Boha (1)
- 18 To live is to risk**
kto neriskuje, ten nežije
- 19 Ovocie Medžugoria**
svedectvo o jednej púti (2)
- 20 Príbehy Haiti**
zemetrasenie zmenilo životy ľudí
- 21 Za blaho svätých Božích cirkví**
význam tejto modlitby (2)
- 24 Prvokresťanské umenie**
tajomstvá katakomb

■ **Arcibiskup Stanislav Zvolenský bol Svätým Otcom vymenovaný za sudcu Najvyššieho tribunálu Apoštolskej signatúry** dekrétom z 15. decembra 2009 na päťročné obdobie. Rozsahom kompetencií a váhou rozhodnutí Najvyšší tribunál Apoštolskej signatúry možno prirovnať k Ústavnému súdu.

■ **Haiti postihlo 12. januára ničivé zemetrasenie** s magnitúdou 7. Medzi obeťami katastrofy bol aj salezián a vyše 200 chovancov saleziánskych diel. K výzve Svätého Otca o finančnú zbierku sa pripojili aj slovenskí biskupi.

■ **Ortodoxní rabíni Izraela odsúdili znevažovanie kresťanov.** Jeden z najvyšších súdnych tribunálov ortodoxných rabínov Izraela odsúdil hanlivé prejavy (pľuvanie) na kresťanských veriacich a kňazov zo strany mladých ultraortodoxných židov – informovala agentúra Zenit.

■ **Pohľady katolíkov a Židov na stvorenie a životné prostredie. Provokujúce zasahovanie človeka do prirodzeného poriadku** bola téma 9. stretnutia Komisie pre dialóg medzi Židmi a katolíckmi, ktoré sa konalo od 17. do 20. januára v Ríme.

■ **Da Vinciho Ján Krstiteľ na výstave v Ríme** je súčasťou výstavy *Moc a milosť, svätí patróni Európy* v Benátskom paláci na Piazza Venezia. Výstava je prístupná do konca januára.

■ **Zmiešaná medzinárodná komisia pre dialóg medzi katolíckmi a pravoslávnyimi** sa stretla 20. – 27. januára vo Viedni. Bude sa zaoberať úlohou biskupa Ríma v prvom tisícročí. K modlitebnej podpore vyzval aj pápež Benedikt XVI.: „Prosme Boha, aby nás požehnal, nech nás Duch Svätý vedie na tejto ťažkej, ale nádejnej ceste“.

■ **V Čenstochovej sa od 8. do 14. februára stretnú zástupcovia rehoľníkov Európy.** Stretnutie na tému *Zasvätený život v Európe: dejiny nádeje, nádej dejín* organizuje Únia Európskych konferencií vyšších rehoľných predstavených (UCESM). Zúčastnia sa na ňom delegáti 37 konferencií zasväteného života, ktorí budú zastupovať 400-tisíc rehoľníčok a rehoľníkov z 25 krajín Európy.

Iracký Mosul má nového chaldejského arcibiskupa

V piatok 8. januára ráno sa v kláštore Dair al Sayida v irackom Alqoshi uskutočnila vysviacka nového chaldejského arcibiskupa Mosulu Mons. Shimouna Nonu. Prijal ju z rúk chaldejského patriarchu kardinála Emmanuela III. Dellyho v prítomnosti mnohých

veriacich, biskupov krajiny a apoštolského nuncia v Iraku a Jordánsku Mons. Francisa Assisi Chullikata. Mons. Nona sa arcibiskupskej služby ujma po svojom predchodcovi Mons. Paulosovi Farajovi Rahhovi, ktorý bol unesený a zabitý v roku 2008. Ako uviedol,

„násilie zničilo množstvo zariadení v arcidiecéze, boli poškodené kostoly a katedrály. Sú štvrte, ktoré boli plné kresťanských rodín a dnes sú prázdne. Budeme sa usilovať opätovne všetko vybudovať, materiálne aj duchovne“.

V portugalskej Fatime vyčíňali vandali

Kostol Najsvätejšej Trojice a štyri sochy pri svätyni Panny Márie Fatimskej v portugalskej Fatime boli 10. januára ráno poškodené vandalmi, ktorí na nich nastreli graffiti.

Farbou boli poškodené sochy Jána Pavla II., Pavla VI., Pia XII. a biskupa Josého Alveisa Correiu da Silvu. Graffiti obsahuje slová islam, mesiac, slnko, moslim a mešita. Podľa

oficiálneho stanoviska správy svätyně, ktorá vyjadrila ľútosť nad neúctou a znehodnotením, čistenie sôch už prebieha a je veľmi náročné.

Atentátnik na pápeža si odsedel trest

Turecký atentátnik Ali Agca, ktorý strieľal na Námestí sv.

Petra vo Vatikáne 13. mája 1981 na pápeža Jána Pavla II. a ťažko

ho zranil, bol 18. januára prepustený na slobodu. 52-ročný Mehmet Ali Agca bol členom krajne

pravícového moslimského zoskupenia *Sivî vlci*, ktoré sa v 70. rokoch minulého storočia dopúšťalo politických vrážd. Za pokus o zabitie Jána Pavla II. strávil vo väzení v Taliansku 19 rokov. Dva roky po atentáte ho Svätý Otec navštívil a vyjadril odpustenie. Vo februári 1979 Agca zavraždil riaditeľa liberálneho denníka *Milliyet* Abdiho Ipekciho, za čo bol v Turecku odsúdený na desaťročný trest odňatia slobody.

Biskupi USA a EÚ vyzvali na pomoc Svätej zemi

V Jeruzaleme sa 14. januára skončila 10. návšteva Koordinačného výboru biskupov USA a EÚ na podporu Svätej zeme. Na tlačovej konferencii v sídle Latinského patriarchátu bolo vydané záverečné vyhlásenie, ktoré sa inšpiruje slovami Benedikta XVI. z jeho návštevy Svätej zeme, vyslovenými 15. mája 2009 v Tel Avive: „Dost' bolo krviprelievania! Dost' bolo

konfliktov! Dost' bolo terorizmu! Dost' bolo vojen!“

Cirkevní predstavitelia povzbudzujú aj k plnému uplatňovaniu Základnej dohody a uľahčeniu udeľovania víz pastoračným pracovníkom, aby tak Cirkev mohla plniť svoje poslanie. Apelujú na veriacich všetkých národov, aby sa modlili za materskú Jeruzalemskú cirkev a za pravý pokoj,

aby boli dobre informovaní o tejto situácii a aby prichádzali ako pútnici svedčiť o živej viere svojich miestnych cirkví. Biskupi rovnako povzbudzujú veriacich, aby podporovali tých verejných predstaviteľov, ktorí podnikajú odvážne iniciatívy za spravodlivé vyriešenie konfliktu na Blízkom východe.

Ekumenický patriarcha Konštantínopola navštívi Rusko

Ekumenický patriarcha Konštantínopola Bartolomej I. navštívi v máji tohto roka Rusko na pozvanie prímasa Ruskej pravoslávnej cirkvi moskovského patriarchu Kirilla. Oznámil to na tlačovej konferencii riaditeľ

pre vonkajšie vzťahy Moskovského patriarchátu arcibiskup Hilarion. Ako uviedol, ide o historickú prelomovú záležitosť. Umožnil ju fakt, že počas roka 2009 „nastalo zásadné zlepšenie vzájomných vzťahov“

medzi Moskvou a Istanbulom so zreteľom na potrebu bližšej spolupráce medzi pravoslávnyimi cirkvami. V júli 2009 patriarcha Kirill absolvoval návštevu ekumenického patriarchátu v Istanbulu.

V Malcove oživil Betlehem

Práve na Štedrý večer 24. decembra sa vo farnosti Malcov mládež pod vedením duchovného správcu Jána Pavlíka rozhodla – podobne ako sv. František pred niekoľkými storočiami – priblížiť veriacim štedrovečernú atmosféru skrze živý Betlehem. Po sviatočnej večeri sa veriaci zhromaždili v chráme

a spoločne sa v sviečkovom sprievode za spevu kolied vydali k liturgickému priestoru na cintoríne, kde ich už čakala pripravená scéna podobná tej spred vyše dvetisíc rokov. Mladi z farnosti oblečení v dobových kostýmoch pripravili scénu narodenia Ježiša v maštálke na slame medzi zvieratami. Práve

narodenému Kráľovi sa prišli pokloniť traja mudrci a pastieri, radostnú zvesť oznamovali anjeli. Hodinový program živého betlehema doplnil Moleben pred Narodením Ježiša Krista. V tichu a modlitbe tak všetci autentickjšie precítili udalosti, ktoré sa odohrávali pri narodení Božieho Syna. (Mikuláš Jančuš)

Koledníci zo Sídlička III znova oživilo tradíciu

Tradícia koledovania sa pomaly vytráca z malých mestečiek aj z dedín. O to viac poteší a prekvapí, keď sa s koledníkmi stretne na sídlisku. Tak to bolo počas Vianoc 2009 na prešovskom Sídlišku III, na území gréckokatolíckej farnosti Prešov-Sídličko III, v ktorej žije vyše 2 400 gréckokatolíckych veriacich. Za spevu rusínskych kolied, zdraviac typickým vianočným pozdravom *Christos raždajetsja*, navštevovali rodiny a roznášali radosť z narodenia Krista. Tradíciu koledovania od roku 2004 – vždy podľa tradície 25. decembra – udržiavajú mladí muži z Prešova, ktorých predkovia pochádzajú z dedín v srdci karpatských hôr, ale dnes je ich domovom Prešov. Štvorica mladých mužov (Peter Medviď, Viktor Gulič, Valér Kochan a Pavol Kuzmiak) aj

tento rok pokračovala v tradícii koledovania. Už dávnejšie si získali srdcia svojich farníkov a ich koleda už bola viac-menej

spomínať na naše tradície, ktoré sa v dedinách dodržiavali. Pre nás je to potešenie z toho, že si vieme uchrániť aspoň niečo

očakávaná. Jeden z koledníkov – Peter Medviď v tejto súvislosti povedal, že „je to potešenie pre nich aj pre nás. Mnohí ľudia z našej farnosti pochádzajú z rusnákych obcí a aj takou formou si cez sviatky môžu za-

z našich tradícií, aj keď žijeme v meste na sídlisku, i z toho, že môžeme ľudí obveseliť“. Už dnes sú rozhodnutí, že nasledujúce vianočné sviatky budú pokračovať v tejto peknej tradícii. (Peter Krajňák ml.)

Koncert v Zemplínskej Teplici odovzdal posolstvo lásky

V Zemplínskej Teplici sa 27. decembra 2009 uskutočnil *Vianočný koncert*. Slávnostnú atmosféru Vianoc vykúzlilo 5 cirkevných speváckych zborov zo Zemplínskej Teplice, Veľkých Ozoroviec, Čeloviec a Sečoviec.

Deti a mládež z Čeloviec zahrli scénku s Tromi kráľmi a pastiermi doplnenú vianočnými piesňami. Komorný súbor CREDO zo ZUŠ v Sečovciach obohatil koncert vianočnými koledami, spevom sólistky za

sprievodu hudobných nástrojov. Vianočné posolstvo lásky pretavené do kolied zaznelo v podaní mladých zo Zemplínskej Teplice, ktorí spevom prispeli k vianočnej pohode a veselosti. Radosť z narodenia betlehemskeho Dieťaťa bolo cítiť aj v koledách farského zboru Jochanan z Veľkých Ozoroviec. Záver patril *Tichej noci*. Preplnená sála domu kultúry svedčila o záujme divákov aj z okolia.

Obec Zemplínska Teplica a Regionálne osvetové stredisko v Trebišove týmto podujatím prispeli k umocneniu vianočného čara. (Kvetoslava Porhinčáková)

■ **Najvyššie štátne vyznamenania** odovzdal 7. januára v historických priestoroch Slovenskej národnej rady v Bratislave prezident SR Ivan Gašparovič. Medzi dvadsiatimi ocenenými z rôznych oblastí bol aj lekár, spisovateľ a kresťanský humanista Pavol Strauss a katolícky kňaz Šebastián Labo SJ

■ **Vladyka Ján Babjak SJ navštívil farnosť Čirč**. Prešovský arcibiskup a metropolita vrámcí pastoračnej návštevy farnosti slávil v nedeľu 10. januára 2010 archierejskú liturgiu v miestom Chráme Ochrany Presvätej Bohorodičky. Obec Čirč v lete roku 2008 zastihla veľká povodeň, ktorá zmenila životy obyvateľov obce. (Juraj Gradoš)

■ **Predstavitel'ov cirkví a náboženských spoločností v Slovenskej republike prijal prezident SR Ivan Gašparovič s manželkou** 12. januára v Prezidentskom paláci. Na stretnutí boli prítomní aj Marek Maďarič, minister kultúry SR, Mons. Mario Giordana, apoštolský nuncius, a Ján Juran, riaditeľ Cirkevného odboru Ministerstva kultúry SR.

■ **13. januára 2010 zavítal na Arcibiskupský úrad v Bratislave michalovsko-košický arcibiskup Juraj Stránsky** a stretol sa s bratislavským arcibiskupom metropolitom Stanislavom Zvolenským. V rozhovore konštatovali potrebu ekumenického dialógu medzi Katolíckou a Pravoslávnu cirkvou na Slovensku.

■ **Rožňavský diecézny biskup Mons. Vladimír Filo 15. januára oslávil okrúhle jubileum – 70 rokov života**. Narodil sa v roku 1940 v Gáni, kňazskú vysviacku prijal 25. júla 1962 v Bratislave a biskupskú 16. apríla 1990 v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Trnave.

■ **Predseda KBS Mons. Stanislav Zvolenský zaslal kondolenčný telegram predsedovi Konferencie biskupov Haiti Mons. Louisovi Kébreauovi**. Vyjadruje v ňom v mene všetkých biskupov, kňazov a veriacich Slovenskej republiky duchovnú spoluúčasť v mimoriadne ťažkých chvíľach, ktoré karibská krajina prežíva v dôsledku ničivého zemetrasenia.

■ V mestskej časti Košice-Krásna odhalili pamätnú tabuľu jezuitovi prof. Michalovi Lackovi. Slávnosť spomienky na nedožité deväťdesiatiny jezuitu sa konala 17. januára a stala sa vhodnou príležitosťou na odhalenie pamätnej tabule na rímskokatolíckom Kostole sv. Cyrila a Metoda v Krásnej nad Hornádom. V roku 1992 inštalovali pred tamojší chrám bronzovú bustu prof. Lacka, ktorú pred časom niekto ukradol. Jeho rodáci mu preto dali vyhotoviť pamätnú tabuľu. Sv. omšu, na ktorej bola posvätená, celebrou pomocný košický biskup Bernard Bober. Michal Lacko bol znalcom cirkevných dejín východoeurópskych a balkánskych krajín. Srdcovou záležitosťou prof. Lacka boli gréckokatolíci na Slovensku i v zahraničí. Jeho meno nesie aj centrum spirituality Východ – Západ v Košiciach. Prof. Michal Lacko je pochovaný na Cintoríne Rozália v Košiciach.

■ Televízia Lux má s platnosťou od 5. januára vo svojom vedení nového riaditeľa. Doterajší riaditeľ Marek Poláček ukončil svoje pôsobenie v tejto funkcii. Na jeho miesto nastúpil Darius Anton Hatok, ktorý doteraz pôsobil na pozícii riaditeľa Vydavateľstva dona Bosca. Zmenu vo vedení oznámili spoločníci televízie na svojom valnom zhromaždení 5. januára, kde zároveň zhodnotili doterajšie viac ako jeden a pol ročné fungovanie televízie Lux. Spoločníci nastavili nové ciele a úlohy do ďalšieho obdobia života televízie. Súčasne s týmto rozhodnutím oznámili zmenu vo vedení TV LUX.

■ 18. januára sa stretli zástupcovia všetkých kresťanských cirkví pôsobiacich na území mesta Košice v budove starej radnice vedení túžbou po naplnení Kristovej vôle po jednote jeho učeníkov. Na spoločnej ekumenickej bohoslužbe, ktorá každoročne otvára Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov, bol prítomný aj zástupca židovskej náboženskej obce. Ekumenická bohoslužba bola zložená z modlitieb a liturgie slova. V hlavnom príhovore biskup Evanjelickej cirkvi a. v. Slavomír Sabol z Prešova analyzoval motto tohoročného ekumenického podujatia: „Vy ste toho svedkami“. „Svedectvo pomáha odhaľovať pravdu, ovplyv-

V Bárke sa uskutočnil ďalší ročník animátorského plesu

V poradí už 4. ročník animátorského plesu sa uskutočnil 9. januára v mládežníckom centre GMC Bárka v Juskovej Voli za účasti 62 animátorov.

Program sa začal o 17.00 hod. sv. liturgiou a pokračoval v jedálni centra, ktorá sa premenila

na skvostnú plesovú sálu. Prvý tanec bol venovaný párom, ktoré v blízkej budúcnosti vstúpia do manželstva.

Počas plesu otec Erich Ešťvan a otec Slavomír Zahorjan prezentovali činnosť centra a plány do budúcnosti. Večer

bol sprevádzaný živou hudbou a nechýbala ani tombola.

Animátori sa snažia byť lídrami kresťanského života mladých vo svojich farnostiach. Aj týmto plesom ukázali, že aj pri zábave možno oslavovať Boha. (Michal Galmus)

Vianočný koncert v Zámutove

Pokojnú atmosféru sviatkov Narodenia Ježiša Krista pomohol veriacim hlbšie prežiť aj vianočný koncert, ktorý sa uskutočnil 27. decembra, na sviatok sv. prvomučeníka a archidiakona Štefana, v gréckokatolíckom Chráme Ochrany Presvätej Bohorodičky v Zámutove.

V programe vystúpila mládež farnosti. V úvode priblížili

okamih narodenia Ježiša Krista úryvkom zo Svätého písma a krátkym zamyslením. Predstavili sa aj s novými piesňami, ktoré usilovne cvičili pod vedením pani Vladky Palfiovej a Janky Vasilovej. Nádherným spevom zaujali nielen veriacich, ale aj chrámový zbor Chrysostomos z Vranova nad Topľou, ktorý prijal pozvanie, aby spestril

tento vianočný program.

Na záver slávnosti oba zbory a prítomný ľud spoločne zapievali známu vianočnú pieseň *Tichá noc*. Po nej sa prihovril miestny správca farnosti otec Slavomír Palfí, ktorý vyjadril úprimné poďakovanie všetkým zúčastneným. (Pavol Vasil)

Slavkovce navštívil prof. Marani z Ríma

V nedeľu 10. januára navštívil farnosť Slavkovce jezuita otec Germano Marani SJ, profesor na Východnom pápežskom inštitúte v Ríme. Otec Germano slúžil svätú liturgiu v staroslovenskom jazyku. Svojím prího-

vorom a nadšením povzbudil veriacich k viere a zdôraznil, že Ježiš Kristus je aj dnes potrebný pre našu Európu, kráča stále s nami a stretáva nás na každej etape nášho každodenného života práve preto, aby nám po-

máhal. Krásnu liturgickú slávnosť svojím vystúpením doladil aj gospelový zbor Agatangel pod vedením p. učiteľky Eriky Vagašskej. (Luboslav Petričko)

V Bárke sa po prvýkrát stretli kantori archiepie

Mládežnícke centrum GMC Bárka sa počas víkendy 15. – 17. januára premenilo na kantorskú školu pre všetky vekové kategó-

Liturgie vopred posvätených darov, ktorá sa slúži vo východných cirkvách vo Veľkom pôste. Cieľom tohto stretnutia bolo

období (otec Rastislav Baka), *Symbolika v liturgii VPD* (otec Michal Bučko) a *Teológia, štruktúra, úkony v liturgii VPD* (otec Patrik Székely).

Okrem praktických nácvikov a odslúženia vzorovej liturgie si účastníci mohli zakúpiť aj CD a DVD nosiče s obrazovým a zvukovým záznamom (po slovensky a cirkevnoslovensky) tejto pôstnej liturgie. Sada CD a DVD nosičov bola obohatená o brožúrku so znotovanými a vysvetľujúcimi teologicko-katechetickými textami. O zostavenie tohto kompletu sa postaral otec Patrik Székely a ďalší kňazi a laici. Vydanie, finančné pokrytie a distribúciu zastrešilo GMC Bárka v Juskovej Voli.

Všetkých 83 účastníkov z celej Prešovskej archiepie túto ponuku, ktorá im poslúži na docvičenie jednotlivých nápevov, plne využilo.

rie kantorov a tých, ktorí majú ambíciu viesť spevy v gréckokatolíckych chrámoch.

Účastníci kantorského kurzu sa zišli, aby si osvojili či precvičili spevy nádhernej

napomôcť farnostiam spustiť slúženie týchto liturgií.

Okrem nácvikov nápevov jednotlivých častí liturgie odzneli aj prednášky na témy: *Miesto liturgie VPD v pôstnom*

Animátori Košickej eparchie si vymieňali skúsenosti

V pondelok 4. januára sa vo farských priestoroch na Moyzesovej ulici v Košiciach stretli animátori Košickej eparchie. Tridsať mladých ľudí sa stretlo, aby si navzájom vymenili skúsenosti zo svojej služby, povzbudili mladších účastníkov, poskytl im cenné rady a aby takto navzájom vytvárali jednotné spoločenstvo.

Program sa začal spoločnou sv. liturgiou v Katedrále Narozenia Presvätej Bohorodičky, ktorú slúžil otec Martin Mati. Po nej nasledovala katechéza, ktorá pripomenula potrebu ohlasovať živého Krista vo farnostiach. V závere príhovoru sa účastníci rozdelili do skupín, kde mali priestor vyjadriť svoj názor a navzájom sa povzbudiť

vo vydávaní svedectva o Bohu.

Na stretnutie zavítal aj vladyka Milan Chatur, ktorý vyjadril túžbu po tom, aby sa malé spoločenstva vo farnostiach navzájom stretávali, vymieňali si skúsenosti, a tak vytvárali jednu veľkú rodinu, schopnú spolupracovať i na stretnutiach väčších rozmerov. (Miroslava Stružáková)

Aj seminaristi sa zúčastnili na vianočnej obnove v Miklušovciach

Veriaci farnosti Miklušovce sa pripravili 11. – 13. decembra na Vianoce trojdňovou duchovnou obnovou. Otec Pavol Tomko CSsR z Michaloviec ju otvoril témou povolania ku kresťanskému životu a pokračoval povolaním k zasvätenému životu. Obnovu obohatili sestry Maximiliána a Serafína SNPM svojim svedectvom o živote v kláštore. Vyvrcholením bola svätá liturgia, ktorú slávil otec Marko Rozkoš, rektor grécko-

katolíckeho seminára v Prešove. V homílii sa venoval téme povolania ku kňazstvu. Spevom ju skrášlili bohoslovci seminára. Nasledovala akadémia o bl. vladkyvi P. P. Gojdičovi a prezentácia života bohoslovcov v kňazskom seminári, ktorá bola pripravená na vysokej úrovni. Bodku za akadémiou urobil otec rektor svojim pútavým rozprávaním o radoostiach a starostiach budúcich kňazov. (Patrícia Popovičová)

Prešovčania objavovali katedrálu

Gréckokatolícky katedrálny chrám v Prešove sa stal za ostatné roky jedným z najnavštevovanejších chrámov na území Slovenska. Nádherný interiér s ikonostasom, sarkofágy dvoch blahorečených biskupov mučeníkov a kópia Turínskeho plátna či vo vianočnom čase pohyblivý Betlehem sú lákadlom pre domácich i zahraničných turistov. Aby aj prešovská verejnosť

spoznala historicitu katedrálneho chrámu v chronologickej postupnosti jej výstavby a jej jednotlivé interiérové fragmenty, zavítali v sobotu a v nedeľu 9. – 10. januára do katedrálneho chrámu účastníci tradičného podujatia **Objavovanie Prešova**, ktorého januárovou témou bol práve *Chrám sv. Jána Krstiteľa*.

Dušou podujatia je kulturo-

logička PhDr. Darina Petranská, ktorá návštevníkov previedla katedrálou v sobotu a následne na druhý deň pre veľký záujem predstavila interiér „ruského kostola“ Mgr. Andrea Sivaničová. Darina Petranská so svojim podujatím zavítala do katedrály už po druhýkrát. V auguste 2008 bol cieľom objavovania areál gréckokatolíckeho arcibiskupstva. (P. Krajňák ml.)

Deti prázdninovali na planéte

Gréckokatolícke mládežnícke centrum Bárka v Juskovej Voli sa posledné decembrové dni minulého roka premenilo na planétu sv. prvomučeníka Štefana, ktorú obývalo 13 animátorov a 44 účastníkov z Havaja cez Sninu až po Sečovce. Druhý ročník zimného pobytového tábora sa niesol v duchu svätca Štefana. Deti strávili v centre štyri dni v období medzi sviatkami,

a tak plnohodnotne využili časť prázdnin. Tábor niesol meno prvomučeníka aj preto, lebo sa začína 27. decembra, keď si východná cirkev pripomína sviatok archidiakona Štefana.

Počas tohto pobytu na planéte bolo cieľom priblížiť deťom osobu sv. Štefana ako slúžiaceho, láskavého, múdreho, odpúšťajúceho človeka, ktorý sa nebál zomrieť za Ježiša. Na zá-

klade týchto charakteristík boli prispôbené katechézy, hry, práca v skupinách a iné aktivity, ktorými sa deti učili podobať sa sv. Štefanovi.

Atmosféra na planéte počas týchto štyroch dní bola skvelá. Aj počasie účastníkom prialo, takže pár chvíľ strávili aj v okolí tej prírody. (Beáta Baranová)

ňuje okolie, vnáša svetlo,“ povedal kazateľ. Poukázal na dôležitosť vydávania svedectva o živom vzkriesenom Kristovi, ktoré jediné vie osloviť svet okolo nás. Pomocný košický biskup Mons. Stanislav Stolárik pripomenul prebiehajúci Rok kresťanskej kultúry a pozval všetkých k rozvíjaniu kultúry duše. Postupne sa zapálili sviece, ktoré symbolicky znázorňovali Kristovo svetlo v srdciach prítomných. V tomto duchu si prítomní udelili znak pokoja. Bohoslužbu ukončilo áronovské požehnanie biskupa Sabola. (Michal Hospodár)

■ Na pastoračnú návštevu farnosti Okružná v Prešovskom protopresbyteráte zavítal prešovský arcibiskup a metropolita Ján Babjak SJ v nedeľu 17. januára. Jeho návšteva bola pre veriacich výnimočná tým, že 42 rokov vo farnosti žiadny biskup nebol. Posledným biskupom, ktorý farnosť oficiálne navštívil, bol blažený hieromučeník Vasil' Hopko v roku 1968.

Archijerejská svätá liturgia sa začala srdečným privítaním vladyku miestnym duchovným otcom Leontínom Lizákom. Vladyka Ján začal svoj príhovor slovami: „Hovorí sa, že pod lampou býva najväčšia tma... Som tu teraz preto, aby som vás povzbudil a ohlásil vám Božie slovo.“ V tomto duchu príkladmi zo života, aj osobného, ukázal všetkým, ako zostúpiť zo „stromu svojich snov a predstáv“ ako evanjeliový Zachej k reálnemu milujúcemu a milosrdnému Kristovi. Na konci svätej liturgie vyzval všetky prítomné deti, aby prišli k nemu a každému zvlášť udelil požehnanie a daroval obrázok na pamiatku. Vladyka sa počas návštevy zaujímal o pastoračiu vo farnosti. (Leontín Lizák)

■ Spoločnosť T-Com zaradila katolícku televíziu TV LUX do svojho základného programového balíka digitálnej televízie Magio – balíky START, KLASIK a KOMPLET. Diváci a záujemcovia o produkt si tak môžu naladiť program katolíckej televízie na pozícii číslo 11. Kanál televízie Lux nájdete aj v ponuke digitálnej satelitnej televízie Magio Sat spoločnosti T-Com.

Mier vo Svätej zemi

Posledný deň mesiaca január bude patriť modlitbám za pokoj vo Svätej zemi. Bude to už druhý Medzinárodný deň modlitieb, počas ktorého sa na celom svete budú slúžiť sväté liturgie a konať adorácie spolu s nepretržitou 24-hodinovou modlitbou za pokoj vo Svätej zemi.

Týmto zvláštnym dňom sa ukončuje prvý tohtoročný mesiac venovaný vonkajším aktivitám Katolíckej (a nielen jej) cirkvi voči iným spoločenstvám bratov a sestier, ktorí uctievať toho istého Boha. Aj keď dominantou tohto mesiaca je *Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov*, ktorý sa už tradične na severnej pologuli koná v termíne od 18. do 25. januára a vyvrcholí na sviatok Obrátenia sv. Pavla, nesmieme zabúdať na aktivity Katolíckej cirkvi voči našim starším bratom vo viere v toho istého Boha – voči židom.

Ešte pre začiatkom *Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov* Svätý Otec Benedikt XVI. ako druhý pápež v histórii navštívil synagógu v Ríme. Po synagógach v Kolíne nad Rýnom a v New Yorku je to tretia synagóga, ktorú navštívil Svätý Otec

počas svojho pontifikátu. Tretia januárová nedeľa bola totiž 21. svetovým dňom prehĺbenia a rozvíjania dialógu medzi katolíckmi a židmi s tohtoročnou témou *Štvrté prikázanie: „Spomeň na sobotňajší deň, aby si ho zasvätil!“* (Ex 20, 8).

Hlavný rabin židovskej komunity v Ríme Riccardo Di Segni vo svojich slovách spomenul návštevu pápeža Jána Pavla II. a tiež Druhý vatikánsky koncil, ktorý bol významným začiatkom vzájomných vzťahov. Načrtnol kroky, ktoré môžu obe komunity uskutočňovať spoločne, napríklad pri úsilí chrániť životné prostredie. Toto právo – ako povedal hlavný rabin – sa rodí s Adamom, umiestneným do záhrady v Edene, aby v nej pracoval a chránil ju. Potom dodal, že „židia a kresťania, ako aj ďalší veriaci vo svete boli

a stále sú prenasledovaní pre vieru. Len ten, ktorý je Pánom odpustenia, však môže odpustiť tým, ktorí prenasledujú. Napriek dramatickým dejinám, napriek otvoreným problémom a nepochopeniam sú vízie a ciele spoločné a tie musia byť na prvom mieste.”

Svätý Otec začal slovami žalmistu: „Veľké veci urobil s nimi Pán. Veľké veci urobil s nami Pán a máme z toho radosť“ (Ž 126), „Aké je dobré a milé, keď bratia žijú pospolu.“ (Ž 133) Spomenul, že tieto žalmy nás privádzajú k ešte autentickému duchovnému postoju pri prežívaní tejto mimoriadnej chvíle vďaka a chvály Pánovi za to, že nám dal také veľké veci a pokračoval:

„Plynutie času nám umožňuje rozpoznať v 20. storočí skutočne tragickú dobu pre ľudstvo: krvavé vojny, ktoré zasiali také

ničenie, smrť a bolesť ako nikdy predtým, hrozné ideológie, ktorých podstatou bola idolatria človeka, rasy, štátu, a ktoré viedli k bratovraždám. Nezvyčajne otrasná dráma *šoah* predstavuje istým spôsobom vrchol na ceste nenávisti, ktorá sa rodí vtedy, keď človek zabúda na svojho Stvoriteľa a seba samotného ustanoví za stred vesmíru. Ako som povedal počas návštevy 28. mája 2006 v koncentračnom tábore v Osvienčime, ktorá je ešte hlboko vrytá v mojej pamäti, vládcovia Tretej ríše chceli rozdrviť židovský ľud v jeho celosti a v hĺbke, a jeho zničením chceli usmrtiť aj toho Boha, ktorého vyzýval Abrahám, ktorý keď prehovoril na hore Sinaj, ustanovil usmerňujúce princípy pre ľudstvo. Princípy, ktoré zostávajú platné naveky (Príhovor v koncentračnom tábore Auschwitz-Birkenau). Ako si na tomto mieste nespomenúť na rímskych židov, ktorí boli vytrhnutí zo svojich domovov pred týmito hradbami a ktorí boli v strašných mukách usmrtení v Auschwitzu? Ako by bolo možné zabudnúť na ich tváre, na ich mená, na slzy a na zúfalstvo, ktorému títo muži, ženy a deti čelili? Vyhube nie Mojžišovho ľudu, najprv ohlásené a potom systematicky naprogramované a zrealizované v Európe pod nacistickou nadvládou, zasiahlo v ten deň tragicky aj Rím. Žiaľ, mnohí zostali ľahostajní, ale mnohí, a to aj spomedzi talianskych katolíkov, podopretých vierou a kresťanským učením, zareagovali s odvahou a otvorili svoju náruč na pomoc utekajúcim židom, pričom často riskovali vlastné životy a zaslúžia si večnú vďaku. Aj Apoštolská stolica pomáhala, často v skrytosti a diskretné. Spomienky na tieto udalosti nás majú povzbudiť k posilneniu pút, ktoré nás

spájajú, aby vzájomné porozumenie, rešpekt a prijatie rástlo stále viac.”

V závere si Benedikt XVI. spomenul na stretnutie spomínanej zmiešanej komisie, ktoré sa v ten istý deň začalo v Ríme na tému *Katolícke a židovské učenie o stvorenstve a životnom prostredí*. Stretnutie trvalo do 20. januára 2010.

Židovské múzeum v Ríme otvorilo 17. januára za účasti hlavy Katolíckej cirkvi a hlavného rabína Ríma výstavu s názvom *Aká to radosť*. Výstava približuje dobové obyčaje, akými sa rímski židia v 18. storočí zúčastňovali na pápežských intronizáciách.

Komunita židov existuje v Ríme viac ako dvetisíc rokov. Rímski židia boli svedkami zrodu i pádu impéria a boli už odnepamäti na brehoch Tiberu, keď sem začalo prenikať kresťanstvo. Prítomnosť židovskej komunity pokračovala aj v dobách, keď Rímu vládli pápeži. Od stredoveku sa vždy po zvolení nového pápeža usporadúvala ceremónia spojená

s procesiou z Vatikánu do Lateránu, na ktorej sa zúčastňovali svojím podielom všetci obyvatelia Ríma. Aj židovská komunita tu mala svoju rolu – vyzdobiť úsek cesty medzi Titovým oblúkom a Koloseom, dvoma monumentmi, ktoré mali pre židov veľký symbolický význam. Používali na to gobelíny a vzácne látky, dekoratívne plochy zobrazujúce symbolické postavy a nápisy v hebrejčine a latinčine. Časť z tejto dekorácie z 18. storočia bola objavená v Historickom archíve Rímskej židovskej obce.

Na expozícii, ktorá potrvá do 11. marca, budú vystavené okrem spomenutých malieb aj niektoré predmety a dokumenty, ktoré vynesú na svetlo jednu fascinujúcu kapitolu vzťahov medzi pápežstvom a židovskou komunitou. ■

spracoval Juraj Gradoš
snímka (pápež Ján Pavol II. na historickej návšteve v Rímskej synagóge): lukecoppen.files.wordpress.com

NA 5 MINÚT

Rozhovor s otcom **Pavlom Bardzákom**, moderátorom košického ekumenického spoločenstva

Pôsobíte v Košiciach, čo je multicirkevné mesto. Ako vnímate spoluprácu medzi jednotlivými cirkvami v praktickej rovine?

Rozdelenie kresťanov vzniklo z rôznych dôvodov a prenieslo sa do konkrétneho praktického života. Tak to bolo aj v Košiciach. Spoločne sa však snažíme naplniť narušenú jednotu medzi kresťanmi v podmienkach života nášho mesta. Stretávame sa, spoznávame sa, modlíme sa spolu a pracujeme už od roku 1994, keď vzniklo Ekumenické spoločenstvo cirkvi a náboženských spoločností na území mesta Košice. Stretávame sa pravidelne na pracovných stretnutiach, kde spoločne pripravujeme rôzne aktivity košickej ekumény.

Jedným z vonkajších prejavov ekumenizmu v Košiciach je tradičný ekumenický pašiový sprievod. Mohli by ste nám ho priblížiť?

Tých, teraz už stálych aktivít je počas kalendárneho roka viacero. Dostali sa už nielen do povedomia Košičanov, ale aj za hranice mesta. Jednou z prvých modlitbových aktivít je ekumenický pašiový sprievod konaný na Veľký piatok pred Paschou. Po prvýkrát sa konal v apríli 1995 a zúčastnilo sa na ňom asi 3-tisíc veriacich. Odvtedy sa konal každoročne. Sprievod ide po vopred určenej trase Starého Mesta. Začína sa pri Jakabovom paláci a končí pri Dóme sv. Alžbety. Medzi tým je päť zastavení, na ktorých zástupcovia jednotlivých cirkvi kážu krátke Božie slovo na vopred určený citát z Písma. Toto modlitbové podujatie sa už dostalo do povedomia Košičanov. Poznám ľudí, ktorí sa napriek tomu, že nepraktizujú duchovný život ani v jednej cirkvi, na tomto sprievode pravidelne zúčastňujú.

O ekumenizme sa hovorí, že musí ísť zdola i zhora. V čom vidíte hľadanie ekumenizmu a vzájomného porozumenia u svojich veriacich?

Ekumenizmus nie je pojem, ktorý by bol veriacim neznámy. Ale mnohí na neho hľadajú rôzne. Dokonca sa stáva, že aj z radov duchovenstva jednotlivých cirkvi zaznievajú hlasy nepochopenia. Tu však treba, aby sme, ak hovorím za Katolícku cirkev, boli verní odkazu rímskeho pápeža. Musíme byť dobrými pastiermi, ktorí dobre vedú svoje stádo a sú pre neho vzorom hodným nasledovania. Ak je viditeľná ochota na hľadanie jednoty u pastierov, potom sa objaví aj u ľudí, ktorí sú im zverení.

1. pôstna nedeľa 21. februára 2010

Jarná zbierka na Charitu

„Hľa, teraz je milostivý čas, teraz je deň spásy!”

Pôst je potrebný, aby nám pomohol uznať, že naša totožnosť a poslanie je zakorenené v Ježišovej smrti a zmŕtvychvstaní.

Modlitba, pôst a almužna sú pre kresťanov piliermi pôstneho putovania. Pôst je časom odriekania si určitých vecí, no tiež časom, kedy sa môžeme nasýtiť d'alších. Odriekania si nespokojnosti, hnevu, horkosti, starosti o seba, zastrašenia, lenivosti, podozrievania, viny. Sýtením sa vd'akou, trpezlivosťou, odpustením, súcitom s inými, nádejou, odovzdanosťou, pravdou a Božím milosrdenstvom.

Pôstny čas je vlastne časom postenia sa a hodovania zároveň.

Kontakt:

Hlavná 2
080 01 PREŠOV
Telefón: 051 7723970
Fax: 051 7723970

E-mail: gkcharita@gkcharita-po.sk
www.gkcharita-po.sk

Juraj Gradoš

Potrebuujeme kňazov?

Pri čítaní reakcií na niektoré internetové články sa môžeme stretnúť s mnohými, často rozporuplnými postojmi ku kňazom a ich službe. Vybral som aspoň tri.

Eva: Verím v Boha, zájdem aj do prázdneho kostola, ktorý ma ešte stále dokáže upokojiť a očariť. Veď On je všemohúci a všade. Nepotrebujem kňaza ani chodiť na liturgiu, aby som sa s ním mohla rozprávať.

Mirka: Nechápem, prečo by mal človek za každú cenu hľadať nejakého kňaza. Má azda niekto patent na rozum a Boha? Ja som presvedčená, že nie. Mám svoju hlavu, svoje srdce a občiansky preukaz k tomu. Nepotrebujem kňazov.

Nena: Stretávam dnes mnoho ľudí, ktorí tvrdia: „V Boha verím, ale Cirkvi nie!“ To je dnes bežné, teraz to letí. Osobne si myslím, že tento postoj majú

z pohodlnosti – nemusím ísť do kostola, nemusím prispievať na zbierky, nemusím vykecať nikomu svoje prehrešky... Nestretla som sa s názorom, že Krista nie, len ho nespájajú s Cirkvou alebo ho berú ako historickú osobnosť, ktorá žila v určitom čase, ale nebola Bohom. Poviem pravdu, niekedy mi je z toho smiešne. Napr. nepotrebujem pre svoju vieru kňaza. Ale na polnočnú idem ozlomkrky. Sobáš chceš mať v kostole? No a? Veď je to normálne! A kde by mal byť? Alebo pochovať. No a čo, že nechodil do kostola a nebol veriaci? Ale veď to bol človek! Akoby tú polnočnú omšu nevysluhoval kňaz, akoby kňaz nepožehnával sviatosť manželstva, akoby práve kňaz neodslúžil pohrebne obrady, akoby veľkňaz Ježiš neustanovil sviatosti. Ale oni kňaza nepotrebujú...

Potrebuujeme ich? Odkiaľ sa vzali? Prečo majú toľko chýb?

Odpovedať nie je ľahké.

Pôvod novozákonného, novodobého kňazstva nájdeme v Starom zákone už na prvých stránkach Písma, keď čítame o prvých obetách Bohu. Obetu Bohu prinášali už Kain a Ábel. V Biblii je zaznamenaná obeta Noema, ktorú priniesol po potope. Nasledovali obety Abraháma, záhadného salemského kráľa a kňaza Melchizedecha (Gn 14, 18), ktorý po prvýkrát obetoval chlieb a víno.

Boh prijal a očisťoval vtedajšie predstavy ľudí a zároveň chcel zjaviť seba samého, preto si vyvolil z Izraelových potomkov kmeň Léviho, a zvlášť Áronov rod, a poveril ich kňazskými úlohami. Mali prinášať zmierne, prosebné i ďakovné obety, vyučovali Boží zákon, starali sa o chrám, očisťovali ľudí, rozsudzovali niektoré spory.

Aj pohania prinášali obety. Ale u nich bol dôraz kladený na vonkajšiu stránku. Tieto obety mali skôr „obchodný“ charakter: ja prinesiem obe-

tu – bohovia za to splnia moje požiadavky. Úkony, ktoré robili, mali magický charakter.

V Izraeli bol najdôležitejší vzťah k Bohu. Preto bol podstatný úmysel a postoj darcu. Mnoho ráz však Boh zjavoval, že nechce množstvo obiet, že v nich nemá záľúbenie, ale chce spravodlivosť a lásku. Povinnosť prinášať obety mala za úlohu pripomínať ľudu jeho hriechy. Prorok Izaiáš v Božom mene hovorí: „Načo mi množstvo vašich obetí? ...V krvi býčkov, baránkov a capov nemám záľúbenie. Obmyte, očistite sa, odstráňte mi pred očí zlobu svojich skutkov, prestaňte robiť zlo! Učte sa robiť dobro, domáhajte sa práva, pomôžte utláčanému, vymôžte právo sirote, obhajujte vdovu!... Ak budú vaše hriechy sťa šarlát, budú obielené ako sneh, ak sa budú červenať sťa purpur, budú ako vlňa biele.“ (Iz 1, 11 – 18)

Pravidlá, ktoré dal Mojžiš v zákone, mali zároveň za cieľ pripravovať Izrael na príchod Mesiáša. Preto musel byť obetovaný bezchybný samček a obetu mohol priniesť po telesnej stránke len bezchybný kňaz. Preto, že starozákonní kňazi boli len predobrazom Krista (boli to slabí, hriechni ľudia), prinášali najprv obetu za svoje hriechy, až potom za hriechy ľudu. Aj proroci predstavovali Mesiáša ako kňaza, ktorý prináša zástupnú obetu a tou obetou bude on sám.

Izaiáš o Mesiášovi hovorí: „On bol prebodnutý pre naše hriechy, strýznený pre naše nepravosti, na ňom je trest pre naše blaho a jeho ranami sme uzdravení. ... Obetoval sa, pretože sám chcel, a neotvoril ústa; ako baránka viedli ho na zabitie a ako ovcu, čo onemie pred svojím strihačom.“ (Iz 53)

Toto všetko sa naplňuje v osobe Ježiša Krista, Božieho Syna. On je chrám, on je baránok, on je ten, čo prináša obetu, čiže kňaz.

Rozdiel medzi starozákonným kňazstvom a kňazstvom Krista môžeme vidieť, keď

porovnáme osobu veľkňaza Kajfáša a Ježiša Krista.

Evanjelista Ján zachytáva Kajfášov výrok: „Neviete, že je pre vás lepšie, keď zahynie jeden človek, ako by mal zahnúť celý národ?“ Teda – obetujeme ho, aby sme sa zachránili.

Ježiš hovorí opačne: „Prišiel som slúžiť a položiť svoj život ako výkupné za mnohých.“ Teda – obetujem sa, aby som zachránil ľudí.

Ježiš je jediná dokonalá a čistá obeta: „Veľkňaz svätý, nevinný, nepoškvrnený, oddelený od hriešnikov, povýšený nad nebesia, ktorý nepotrebuje deň čo deň prinášať obety najprv za svoje hriechy, potom za hriechy ľudu. On to urobil raz navždy, keď obetoval seba samého.“ (Heb 7, 26 – 27) On je Veľkňaz, ktorý vstúpil do nebeskej svätyně a prihovára sa za nás. Preto je teraz len jediný kňaz – Ježiš Kristus. Zároveň je len jedinou obetou.

Prečo sú potom v Cirkvi aj dnes kňazi?

Najprv treba zdôrazniť, že kňazom v Cirkvi je každý pokrstený človek. Spasený môžeme byť len takým spôsobom, že sa zjednotíme s Kristom. Do neba nevojde nič nečisté. Ak teda chceme byť spasení, musíme byť zaštepni do Krista a stať sa s ním jedno. Kto má Krista, má večný život. Kto ho nemá, nemá život. Toto spojenie sa usku-

točňuje v krste a pri prijímaní ostatných sviatostí. Ak sme s ním zrástli, potom máme všetci podiel na Kristovom kráľovskom, kňazskom a prorockom úrade. Preto je aj pre nás napísané: „Prinášajte svoje tela ako obetu ľúbeznej vône.“ Teda povolanie byť kňazom a prinášať obetu majú všetci pokrstení, lebo sme údmi jeho tela. On – to sme my a my – to je on.

Možno teraz niekomu nepadne otázka, prečo sú potom niektorí v Cirkvi „niečo viac“ – pápež, biskupi, kňazi, diakoni.

Tieto služby v Cirkvi a pre Cirkev nie sú viac, ako byť zjednotení s Kristom. Všeobecné kňazstvo je oveľa cennejšie ako kňazstvo služobné. Ale pre dobro celého tela Cirkvi Kristus ustanovil niektorých za apoštolov, iných za prorokov, pastierov, učiteľov... Od začiatku vidíme, že v jednotlivých spoločnostiach apoštoli vkladáním rúk ustanovili episkopov (biskupov), presbyterov (starších), a diakonov, ktorí mali úlohu bdiť nad Kristovým stádom, vyučovať evanjelium, posväcovať prostredníctvom Eucharistie a iných sviatostí a viesť cirkevné spoločenstvá.

Vždy, keď si Boh niekoho vyvolil, nasledoval tým len vyzdvihnutie daného človeka. Jeho hlavným zámerom bolo cez túto osobu obdarovať čím viacerých. Môžeme to vidieť na postavách Abraháma, Mojžiša,

Panny Márie a iných, ktorých si vybral a cez nich obdaroval ostatných.

Ježiš Kristus tiež ustanovil sviatosti ako prostriedky našej spásy. Už pred jeho odchodom k Otcovi bolo zrejme, že ich správu zveril tým, ktorých si na túto službu vyvolil. Bolo to jeho rozhodnutie. Napriek tomu, že vedel, akí to budú slabí a hriešni ľudia. Keď ich s touto službou posielal k ľuďom, hovorí: „Ako mňa poslal Otec, tak ja posielam vás. Kto vás posielam, mňa prijíma, kto vami pohŕda, mnou pohŕda. Čo zviažete na zemi, bude zviazané aj v nebi, čo rozviažete na zemi,

bude rozviazané aj v nebi.“ Apoštoli, biskupi a kňazi sú len predĺženou Kristovou rukou pre ľudí v ďalšej histórii. Teda každý platne vysvätený kňaz je správcom Božích darov a aj keby mal mnoho nedostatkov a chýb, sviatosti vysluhuje platne.

V dejinách Cirkvi bolo veľmi veľa dobrých a svätých biskupov a kňazov – spomeňme svätého Bazila Veľkého, Jána Zlatoústeho, sv. Cyrila a Metoda, sv. Damiána, našich blahoslavených biskupov a mnohých hrdinských kňazov, ktorí zostali verní Bohu i svojmu poslaniu. No boli a sú aj takí, ktorí sú síce na viniči, ale neprinášajú ovocie, sú suchými ratoľestami. Ba

dokonca budú prísnejšie súdení, pretože komu sa viac zverilo, od toho budú žiadať viac. Beda kňazovi, ktorý je bližnému na pád a pohoršenie.

Chcel by som však povedať všetkým, ktorí svoju vlačnú vieru alebo neveru ospravedľujú tým, že posudzujú nejakého kňaza, kvôli ktorému prestali

Raz sa sťažoval istý kurátor na svojho kňaza inému kňazovi. V rozhovore viac ráz spomenul, že sa pôjde sťažovať biskupovi do Prešova. Susedný kňaz mu povedal: „Viete, ako učí Pán Ježiš – najprv choď a napomeň ho medzi štyrmi očami, potom pred dvoma alebo tromi svedkami a až potom môžeš ísť k biskupovi.“ Dotyčný kurátor mával rukou a povedal: „Načo? Veď ja mám lístok do Prešova za korunu!“

prijímať sviatosti či počúvať evanjelium, že takéto správanie je nerozumné a určite to pre nich nebude dobrá výhovorka v deň, keď Pán bude súdiť úmysly srdc.

Ak sa niekomu zdá, že práve jeho kňaz vydáva pohoršenie, má podľa Kristovho slova ísť a porozprávať sa s ním medzi štyrmi očami. Ak to nepomôže, má si zavolať dvoch alebo troch svedkov a ísť za ním znova. Ak ani to nepomôže, nech to oznámi predstaveným Cirkvi. Ohovárať a posudzovať je oveľa pohodlnejšie. ■

Jozef Zorvan
snímka: Terézia Plišková

WEBOVÉ STRÁNKY

www.grkatba.sk

Oficiálna doména Bratislavskej eparchie www.grkatba.sk je vynikajúco riešená nielen po dizajnovej stránke. Kto túto webovú stránku ešte nenavštívil, mal by tak urobiť čo najskôr, aby boli jeho informácie o Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku a jej živote úplné a presné. Ako motiváciu vám ponúkam niekoľko tipov, čo môžete na tejto stránke nájsť a kde začať. V úvode sa návštevníkovi ponúka príhovor a pozdrav bratislavského eparchu, ktorý je vždy aktuálny a vzťahuje sa na konkrétne obdobie kresťanského aj spoločenského

života. *Aktuality*, ktoré sú na stránke uverejňované, obsahujú informácie nielen z diania v kúrii, ale aj zo života farností Bratislavskej eparchie. Treba ich však troška pohľadať, pretože nie sú v zornom poli návštevníka. Na spestrenie je prístupná fotogaléria s množstvom fotografií, ktoré približujú aktivity a život farností. *Slovo na nedeľu* je vydarené homiletické okienko nielen pre kňazov. Na záver ponúkam do pozornosti rubriku *Bratislavská eparchia*, ktorá obsahuje informácie o histórii, schematizme či biskupskej kúrii najmladšej gréckokatolíckej eparchie na Slovensku.

Mikuláš Jančuš

Krásou k Bohu

Drahí bratia a sestry,
kresťanská viera, hlboko zakorenená v mužoch a ženách oných storočí, nepodnietila len vznik vrcholných diel teologickej literatúry, myslenia a viery, ale inšpirovala aj najvznešenejšie umelecké výtvory univerzálnej civilizácie – katedrály, ktoré predstavujú skutočnú slávu kresťanského stredoveku.

Od začiatku 11. storočia počas troch storočí zaznamenávala Európa mimoriadny umelecký zápal. Dávny kronikár takto opísal nadšenie a pracovitosť oných čias: „V celom svete, no zvlášť v Itálii a v Galii, sa začali rekonštruovať kostoly, hoci mnohé boli ešte v dobrom stave a nepotrebovali žiadnu rekonštrukciu. Bolo to ako súťaž medzi národmi; panovalo presvedčenie, že svet odhadzuje staré háby a chce si obliecť biele rúcha nových kostolov. Veriaci vtedy zrekonštruovali prakticky všetky katedrálne kostoly, veľké množstvo kláštorných kostolov a dokonca aj vidiecke modlitebne“ (Rodolfo il Glabro, *Historiarum* 3, 4).

K tomuto obrozeniu náboženskej architektúry prispeli rôzne faktory. Vďaka horlivosti a duchovnému zápalu kvitnúceho mníšstva vznikali kláštorné kostoly, kde sa mohla dôstojne a vznešene sláviť liturgia a veriaci tam mohli zotrvať v modlitbe, priťahovaní úctou k ostatkom svätých, ktoré boli cieľom nepretržitých pútí. Tak sa zrodili románske kostoly a katedrály, charakteristické svojím pozdĺžnym pôdorysom a loďami, schopnými pojať mnohých veriacich.

V 12. a 13. storočí sa zo severného Francúzska začal šíriť iný druh architektúry sakrálnych budov. Bola to gotická architektúra líšiaca sa od románskej dvoma novými charakteristickými črtami: vertikálnym vzletom a presvetlením. Gotické katedrály ukazovali syntézu

vieery a umenia, harmonicky vyjadrenú univerzálnym a podmanivým jazykom krásy, ktorá dodnes vyvoláva úžas. Zavedením klenby s lomenými oblúkmi, podopieranej mohutnými piliermi, bolo možno významne zväčšiť ich výšku. Tento vzlet do výšky mal inšpirovať na modlitbu a sám osebe bol modlitbou. Gotická katedrála tak mala svojimi architektonickými líniami vyjadrovať túžbu duší po Bohu. Navyše nové technické riešenia umožnili zabudovať do obvodových múrov okná vyzdobené farebnými vitrážami. Okná sa stali veľkými svetelnými obrazmi znázorňujúcimi výjavy, ktoré boli veľmi vhodné na poučanie ľudu vo viere. Cez maľované okná sa na veriacich lialli prúdy svetla, ktoré im rozprávali dejiny spásy a uvádzali ich do týchto dejín.

Ďalšou prednosťou gotických katedrál bola skutočnosť, že na ich výstavbe a výzdobe sa – hoci rôznym spôsobom – podieľalo zborovo celé kresťanské i občianske spoločenstvo. Zúčastňovali sa na ňom obyčajní i mocní ľudia, nevzdelanci i učenici. V tomto spoločnom dome sa totiž všetci veriaci vzdelávali vo viere. Gotické sochárstvo urobilo z katedrál „Bibliu z kameňa“, keď zobrazovalo príbehy z evanjelií a vysvetľovalo obsahy liturgického roka. Gotické sochárstvo 13. storočia so svojimi klenbami plnými krásy, nehy a inteligencie manifestuje šťastnú a priezračnú zbožnosť, z ktorej sa vlúdne šíri

úprimná a detská úcta k Božej Matke, ktorú niekedy vidíme ako mladú, matersky sa usmievajúcu ženu, predovšetkým však ako mocnú a milosrdnú kráľovnú neba i zeme.

Aký význam sa prisudzoval gotickej katedrále, môžeme lepšie pochopiť, ak si prečítame nápis na hlavnom portáli kostola Saint-Denis v Paríži: „Ty, ktorý prichádzaš a chceš chváliť krásu tohto vstupného portálu, nedaj sa oslniť ani zlatom, ani veľkoleposťou, ale skôr namáhavou prácou. Tu žiari vynikajúce dielo, kiež však nebo dá, aby toto skvelé dielo rozžiarilo ducha a ten sa vydal na cestu spolu so žiarivými pravdami v ústrety pravému svetlu, kde je pravou bránou Kristus.“

Drahí bratia a sestry, rád by som tu zdôraznil dva aspekty románskeho a gotického umenia, ktoré môžu byť osožné aj pre nás.

Prvý: vrcholné umelecké diela, ktoré sa zrodili v minulých storočiach v Európe, nemožno pochopiť, ak nevezmeme do úvahy nábožnú dušu, ktorá ich inšpirovala. Umelec, ktorý vždy dosvedčoval stretnutie estetiky s vierou, Marc Chagall, napísal, že „maliari po stáročia namáčali svoje štetce do onej farebnej abecedy, ktorou bola Biblia“. Keď sa viera, slávená zvlášť v liturgii, stretne s umením, vzniká hlboká harmónia, lebo obe môžu a chcú hovoriť o Bohu, zviditeľniť Neviditeľného.

Druhý aspekt: sila románskeho štýlu a nádhera gotických katedrál nám pripomínajú, že cesta krásy je privilegovanou a príťažlivou cestou, ako sa priblížiť k tajomstvu Boha. Ved' čo iné je krása, ktorú spisovatelia, básnici, hudobníci, umelci kontemplujú a tlmočia svojím jazykom, ak nie odlesk nádhery večného Slova, ktoré sa stalo telom? Svätý Augustín hovorí: „Pýtaj sa krásy zeme, pýtaj sa krásy mora, pýtaj sa krásy rozptýleného a vlhkého vzduchu. Pýtaj sa krásy neba, pýtaj sa poriadku hviezd, pýtaj sa slnka, ktoré svojou žiarou rozjasňuje deň; pýtaj sa mesiaca, ktorý svojím odleskom zmierňuje tmy noci. Pýtaj sa šeliem, ktoré sa pohybujú vo vode, chodia po zemi, lietajú vo vzduchu; duší, ktoré sa ukrývajú, tiel, ktoré sa ukazujú; toho, čo je viditeľné, a nechá sa viesť, i neviditeľného, ktoré vedie. Ich sa pýtaj! Všetky ti odpovedia: Pozri, aké sme krásne! Ich krásu ich robí poznateľnými. Kto iný mohol stvoriť túto premenlivú krásu, ak nie Krása nemenná?“ (*Sermo CCXXI*, 2: PL 38, 1134).

Drahí bratia a sestry, nech nám Pán pomôže objaviť cestu krásy ako zrejme najpôvabnejšiu a najpríťažlivejšiu z ciest, ktoré umožňujú stretnúť a milovať Boha. ■

preložila Mária Spišaková
krátené a upravené redakciou
ilustračná snímka: sxc.hu

Turecký med

Uplynulé týždne boli poznačené veľkou nervozitou. Tá však nepanovala medzi obyčajnými ľuďmi. Ukázalo sa, že tí, ktorí majú moc, sa jej ľahko nevzdajú. A že sa neštítia urobiť čokoľvek. Zároveň nám tieto prvé týždne roku 2010 ukázali, že moc nechutí iba politikom, ale aj jednoduchým ľuďom. Človek sa prestal zaujímať o druhého a upriamil sa sám na seba. A v tomto boji za seba sa rukojemníkom i obeťou stávajú ľudia okolo nás.

Už dávnejšie v našej spoločnosti badať, že moc chutí. A čím jej má človek viac, tým lepšie chutí. A chutí natoľko, že človek po nej baží. Pripomína mi to situáciu z úvodného dielu Narnie, keď zlá čarodejníca dá okúsiť malému chlapcovi Edmundovi záračný turecký med. Kto ho ochutná, chce zas a zas. A tak chlapec neváha zradiť aj vlastných súrodencov. Odmenou mu je však trpké zistenie, že všetko je klam a podvod.

Aj naši politici asi ochutnali z tejto sladkosti. Inak by sme nemuseli v čase krízy počuť o ich rozšafnom rozhadzovaní našich peňazí. V snahe získať ďalší kúsok „tureckého medu“ sú ochotní a schopní ublížiť komukolvek. A je im jedno, či je to mladý otec rodiny, ktorý pre

živobytie trávi polovicu svojho života za volantom kamiónu, alebo stará pani, ktorá sa rozhodla na Nový rok navštíviť svoju vnučku v Írsku. Už to, že otcovia sú tak dlho ďaleko od vlastných manželiek a detí a že mladí ľudia musia vycestovať za prácou na koniec Európy, by malo presvedčiť našich zástupcov, aby konali presne opačne, ako to vidíme.

Ale chuť moci je silná a jej vôňa opojná. Ak bežný človek vidí, ako mocní uplatňujú svoju moc, vidí ich aroganciu a nezaujem o obyčajného človeka (kým nie sú voľby), tak koná ako oni. A potom sa nemôžeme čudovať, že ulice našich veľkých miest sa stávajú parkoviskom pre kamióny. Ich nezaujímajú tí, ktorí sa nedostanú do práce. Aj oni prichádzajú o prácu. Ich kolegovia platia penále za meš-

kanie pre naše dobre pripravené mýto. A ak ste to ešte nepočuli, sú si viac ako rodina. Viac ako bratia. Nepoznajú sa podľa mena, no do bodky poznajú problémy, radosti a strasti toho druhého. Jeho problémy sa zajtra stanú mojimi problémami a naopak. Preto držia spolu. Nezaujímajú sa o nič, iba o seba a svoje požiadavky. Veď robia iba to, čo vidia na prvých mužoch a ženách našej republiky.

A čo obyčajný policajt na prapradskom letisku?! Má plat, no chcel by viac. On predsa denne vystavuje svoj život nebezpečenstvu. A nie pre seba, ale pre iných. A tak keď dostane pokyn, aby napchal nič netušiacim ľuďom do tašiek výbušniny, urobí to. A ak sa na jednu zabudne, nič sa nedeje. On za nič nemôže – to tamtie hore mu to dali ako

prikaz. On len urobil, čo sa od neho očakávalo. A tiež je len človek a má právo zlyhať. A ak by ste sa ho spýtali, ako by sa cítil, keby lietadlo vo vzduchu vybuchlo, tak by možno aj vyronil slzu. Ale vina za to nepatrí jemu. A čudujeme sa mu? Veď v našej spoločnosti pojem zodpovednosť vymizol. Každý má moc, no nikto nie je zodpovedný. Byť zodpovedný znamená podriaďiť sa niekomu väčšiemu, než som sám. Znamená uznať, že nie som Pán Boh. Uznať, že nemôžem robiť, čo chcem sám od seba, ale že musím plniť vôľu toho, ktorý ma poslal do mojej životnej situácie. A toho bez schopnosti nemyslieť len na seba nikdy nebudeme schopní. ■

Juraj Gradoš

ilustračná snímka: sxc.hu

LISTÁREŇ

Christos raždajetsja!

Veľmi ma zaujíma život Spolku sv. Cyrila a Metoda. Som jeho členom, ale okrem toho, že platím členské a dostávam podielové knihy, žiadnu činnosť nevykonávam. Chcel by som vedieť, či by aj v miestnych pobočkách nemal existovať spolkový život, či by sme sa aj my členovia nemohli zúčastniť na akciách v centre. O tom, že sa konala nejaká konferencia, výročná schôdza sa dozvedám iba zo Slova. Ja by som sa tiež rád na niektoré z nich zúčastnil a spoznal vzácných ľudí. Čo by sa mohlo robiť v pobočkách, aká vzdelávacia či iná činnosť by tu mohla fungovať? Nemohli by sa tu zriadiť knižnice, záujmové krúžky...?

Vincent Ivanko-Macej

Milý čitateľ,

som rád, že sa zaujímate o dianie v spolku. Poslaním spolku je napájať vyše tisícročný prameň cyrilo-metodskej tradície a posilňovať gréckokatolícke uvedomenie našich členov a veriacich. Taktiež zviditeľňovať našu cirkev v domácom prostredí i v zahraničí. Spolková činnosť sa realizuje predovšetkým vydavateľskou činnosťou, ale príležitostne organizujeme aj semináre či konferencie a tiež finančne podporujeme niektoré väčšie kultúrno-náboženské aktivity. Čo sa týka spolupráce vedenia spolku s členstvom, je tu čo doháňať. Ďakujem našim obetavým spolkovým dôverníkom, ktorí nám pomáhajú pri distribúcii členských podielov, a tak odbreňujú kňaza. Spolok pracuje na báze dobrovoľnos-

ti. Dnes nič nebráni rozvoju spolkovej činnosti, ak sa nájde iniciatíva „zdola“, od členov spolku vo farnosti. Vo výbore spolku v Michalovciach radi uvítame nadšencov, ktorí by nám mohli v danom regióne pomôcť pri našich podujatiach. Aktivity, ktoré spomínate, sú užitočné, ale je nad naše sily, aby sme ich z centra konali. Naša pomoc môže byť v metodickom usmernení či v oživení záujmu prostredníctvom pracovného zasadnutia výboru spolku v konkrétnej farnosti. Nateraz ďakujeme redakcii Slova, že v spolkovej rubrike sa aspoň sčasti uverejňuje prehľad o spolkovej činnosti. Vo vzájomnej spolupráci sa pokúsime nájsť aj iné spôsoby informovanosti o spolku pre dobro všetkých.

Michal Hospodár, predseda spolku

Jedno telo

Cirkev tvoria ľudia. Toto telo je navzájom zjednotené v hlave – v Kristovi. No k budovaniu jednoty sú povolané všetky údy. O úlohe, postavení a spolupráci kňazov a laikov v rámci tohto „živého organizmu“ sme sa porozprávali s ThDr. Lubomírom Petříkom, PhD., kancelárom a hovorcem Arcibiskupského úradu v Prešove.

Mnohí si mylne stotožňujú pojem Cirkev s pojmom hierarchia. Cirkev teda chápu ako spoločenstvo vysvätených – kňazov. Aké je však správne chápanie pojmu Cirkev? Kto patrí do Cirkvi?

Jedným zo starozákonných predobrazov Cirkvi je vyvolený ľud Izrael, ktorý netvorili iba kňazi. V Novom zákone za Ježišom išli nielen apoštoli, ale aj celé zástupy. Keď na apoštolov zostúpil Svätý Duch a Peter prehovoril, dalo sa pokrstiť asi tritisíc duší. Boli to ľudia rôzneho veku a stavu, muži a ženy. Pre poznanie tajomstva Cirkvi odporúčam čítať obzvlášť Skutky apoštolov, kde vidíme aktívne pôsobenie aj laikov. Veľmi dobré je čítať aj listy sv. apoštola Pavla, ktorý píše o Cirkvi ako o mystickom Kristovom tele, ktorého hlavou je Kristus a my sme údmi tohto tela. Pokrstený človek až skrze Božie slovo začína intenzívne vnímať svoje miesto v spoločenstve Cirkvi. V Katechizme Katolíckej cirkvi čítame: „Cirkev je ľud, ktorý Boh zhromažďuje po celom svete. Jestvuje v miestnych spoločenstvách a uskutocňuje sa ako liturgické, najmä eucharistické zhromaždenie. Žije z Kristovho slova a tela, a tak sa aj sama stáva Kristovým telom“ (KKC 752). Do Cirkvi nás včleňuje krst, nie kňazské svätenie (por. KKC 1267).

Krstom sme všetci dostali účasť na všeobecnom Kristovom kňazstve. Cirkev vynikajúco predstavujú a vystihujú aj cirkevné dokumenty. Cirkev teda tvoria biskupi, kňazi, diakoni, rehoľníci, rehoľníčky a laickí veriaci. Všetci sú si rovnocenní, aj keď sú povolaní do rôznych služieb, a sú zodpovední za život a osudy Cirkvi.

Čo znamená slovo laik a ako sa dostalo do slovníka Cirkvi?

V cirkevnom chápaní má slovo laik pozitívny význam. Nepredstavuje teda neodborníka, ako toto pomenovanie chápeme v profánnej sfére. Pochádza z gréckeho slova *laós*, ktoré znamená ľud. Laici sú teda „všetci veriaci v Krista okrem príslušníkov posvätného stavu a v Cirkvi schváleného rehoľného stavu“ (KKC 897).

Aké postavenie v rámci Katolíckej cirkvi prináleží laikom a aké kňazom?

Kňazi sú povolaní ohlasovať evanjelium, vysluhovať sviatosť, najmä sláviť Eucharistiu a vo sviatosť zmiernenia a pokánia ponúkať odpustenie hriechov a vychovávať ľudí k dosiahnutiu kresťanskej zrelosti. Kňaz má napomáhať utváraniu živého kresťanského spoločenstva, ktoré má byť preniknuté misijnou horlivosťou (por. PO 6).

Laici majú život spoločnosti naplňovať Kristovým duchom. Ich dôležité miesto je v rodine ako domácej cirkvi. Veľa môžu urobiť v politickom živote, v charitatívnej oblasti, v práci s deťmi a mládežou. Môžu vykonávať aj osobitné služby v Cirkvi. Sú podobne ako kňazi a rehoľníci povolaní evanjelizovať. Majú zastúpenie v rôznych radách, napr. v pastoračných radách a pod. Laici v nich nie sú preto, aby kontrolovali kňaza, alebo aby sa z jednej, či druhej strany vytváralo nejaké napätie vo vzájomných vzťahoch. Naopak, aj kňazovi, aj laikom má ísť o vzájomnú spoluprácu pre dobro Božieho ľudu. Iste, sú potrebné aj určité kontrolné mechanizmy, ale na prvom mieste je potrebná dôvera a spolupráca. Všetci sme predovšetkým pozvaní k svätosti. Laici majú svoje miesto aj pri liturgických sláveniach a pri ich príprave. Na formáciu laikov vznikajú pastoračné centrá. Napr. v Prešovskej archieparchii centrá pre mládež v Juskovej Voli a Prešove, pre rodinu na Sigorde a pre Rómov v Čičave. Ako pre kňazov, tak aj pre laikov sú veľmi dôležité duchovné cvičenia, resp. pravidelné duchovné vedenie. Laici môžu študovať teológiu a príbuzné disciplíny.

Ako vnímate vzhľadom na svoje pastoračné skúsenosti

postavenie laikov v Cirkvi vo všeobecnosti a v rámci jednotlivých cirkevných spoločenstiev a farností? Aké skúsenosti máte vy osobne so spoluprácou s laikmi?

Laici majú v Cirkvi nena-hraditeľné miesto. Cirkev to jasne proklamuje. Automaticky sa to však nepremieta do života každej farnosti. Chyba je niekedy u kňaza, ktorý len ťažko vie k niektorým činnostiam delegovať laikov alebo im nevie dať dostatočnú slobodu a dôveru. Inokedy je však chyba aj u laikov, pretože nie sú praktizujúcimi veriacimi alebo – ak aj chodia pravidelne do chrámu – nechcú sa spolupodieľať na živote farnosti. Kňaz niekoho osloví, napr. viesť spevácky zbor alebo pôsobiť v pastoračnej, či hospodárskej rade farnosti, resp. v kurátorskom zbore a pod., ale ten človek to odmietne s odôvodnením „ja rád pomôžem, ale nechcem sa nijako viazať“. Môžu za tým byť aj vážne dôvody, ale všeobecne to o niečom svedčí. Alebo sú známe určité stereotypy. Napr. rodičia sa často spoliehajú, že im deti na prvé sväté prijímanie pripraví kňaz alebo katechéta. Mnohé dôležité udalosti v živote veriacich sú často oddelené od života cirkevného spoločenstva. Napr. mladí ľudia prijímu sviatosť manželstva, ale už viac neparticipujú na živote farnosti.

Niekedy je problém v tom, že farnosť nie je dostatočne živým spoločenstvom. Napr. keď treba dospelého pokrsteného uviesť do spoločenstva Cirkvi, kňaz si uvedomí, že jeho farnosť takýmto spoločenstvom nie je. Veľmi dôležitá je duchovná zrelosť kňazov i laikov.

Moje osobné skúsenosti sú rôzne. Stretol som sa však s mnohými ochotnými a vo farnosti aktívnymi mužmi a ženami z radov mládeže, ale aj strednej a staršej generácie. Čokoľvek, čo sa vo farnosti dialo, bolo v spolupráci s laikmi, ba viaceré diela boli aj nimi iniciované a organizované. Kde nepôsobia v dostatočnej miere aj laici, sám kňaz to síce možno dokáže „ťahat“ určitý čas, ale nakoniec sa to všetko jednoducho zrúti. Veľmi silnú skúsenosť s laikmi mám z Neokatechumenátnej cesty, kde som presbyterom jedného spoločenstva. V ňom konkrétne vidím, ako Boh koná nielen prostredníctvom kňaza, ale aj laikov.

V akom smere treba posunúť myslenie kňazov vo vzťahu k laikom a opačne, aby sa skvalitnila úroveň vzájomnej spolupráce?

Treba, aby sme si my kňazi uvedomili, že nie sme odborníkmi vo všetkom, aj keď zaiste je plus, keď kňaz rozumie aj niektorým civilným záležitosťiam, ktoré sa dejú v jeho farnosti. O to skôr, že ho z ľudského hľadiska možno považovať aj za, v najlepšom zmysle slova, manažéra, resp. koordi-

nátora života farnosti. Bolo by však vynikajúce, keby sa kňaz mohol v niektorých civilných, ale aj duchovných záležitostiach spoľahnúť na veriacich laikov. Svätý Otec Benedikt XVI. poľským kňazom povedal: „Veriaci očakávajú od kňazov iba jednu vec: aby boli odborníkmi v napomáhaní stretnutia človeka s Bohom. Od kňaza sa nevyžaduje, aby bol odborníkom v ekonómii, v stavebníctve alebo v politike. Očakáva sa od neho, že bude odborníkom v duchovnom živote.“

Zo strany laikov treba mať to poznanie, že kňaz potrebuje ochotných ľudí, ktorí chcú budovať spoločenstvo Cirkvi. U jedných aj u druhých je však potrebná dôvera v Boha a Cirkev, úprimná modlitba, otvorené srdce pri počúvaní Božieho slova a prijímaní sviatostí, pokora, vedomie svojej nedokonalosti, láska, komunikatívnosť a vzájomná úcta. Vedomie, že sme na ceste obrátenia a že jedni druhých veľmi potrebujeme, pretože sa dopĺňame. V týchto vzájomných vzťahoch musí byť vždy pravda.

Čo môžu do jednotlivých farností priniesť hnutia a spoločenstvá s rôznou spiritualitou, ktoré sa rozrástli v rámci Katolíckej cirkvi po Druhom vatikánskom koncile? Vzniku mnohých z nich dali impulz práve laici.

Niekedy bola dostatočným spoločenstvom farnosť. Aj dnes je to možné hlavne v menších farnostiach. Farnosť má v Cirkvi

nenahraditeľné miesto. Predsa však Cirkev hľadá aj nové formy spoločenstiev, ktoré väčšinou zostávajú súčasťou farnosti. Tá sa stáva spoločenstvom spoločenstiev. Tieto spoločenstvá vznikajú a rozvíjajú sa v Cirkvi, „a majú účasť na jej živote, živia sa jej náukou a poslúchajú jej pastierov... vznikajú preto, že chcú plnšie prežívať život Cirkvi, alebo si želajú a hľadajú vhodnejšie spôsoby prejavu ľudskej prirodzenosti, ktoré by im ťažko mohli poskytnúť väčšie cirkevné spoločenstvá, najmä vo veľkých mestách dnešných čias, kde sa žije súčasne hromadne a akoby anonymne“ (EN 58). Masová pastorácia už veľmi neobstojí, je nutné osobné svedectvo a osobný kontakt. V malých spoločenstvách sa Cirkev konkretizuje, sprítomňuje, stáva sa priam hmatateľnou. Odbúrava sa anonymita. Existuje v nich určitá „spätná väzba“, teda na počuté Božie slovo možno konkrétne odpovedať. Slovo živého Boha sa stáva pokrmom, ktorý živí veriacich. Formu života a formácie v malých spoločenstvách ponúka Cirkev v rôznych hnutiach.

Pápež Pavol VI. v *Evangelii nuntiandi* napísal, že tieto spoločenstvá budú semeniskom evanjelizácie a budú slúžiť aj miestnym cirkvám. A budú aj nádejou všeobecnej Cirkvi. Človek v nich môže bytostne a existenciálne zakúsiť, že Boh ho má rád a sprevádza ho životom.

Ako vidíte budúcnosť pôsobenia laikov v Cirkvi?

Len v tých najsvetlejších farbách. O to skôr, že v modernej sekularizovanej spoločnosti sa mení postavenie Cirkvi. Nevystačíme jedine s pastoráciou v chrámoch, ale budú stále viac potrebné aj formy novej evanjelizácie, v ktorej sú laici nenahraditeľní.

za rozhovor ďakuje
Dada Kolesárová
snímky: Dominik Petřík,
Michal Pavlišinovič

KULTÚRA

Pevný verzus nestály

Prednedávnom som mal tú česť byť prítomný pri udeľovaní Nobelovej ceny za mier Barackovi Obamovi priamo v nórskom Osle. Aj keď som nebol priamo v miestnosti, kde sa udeľovala táto cena, mohol som reflektovať všetko dianie priamo pred budovou. Keďže Nórsko je silne nábožensky (protestantsky) založená krajina, bolo vidno, ako sa kresťanské hodnoty menia s tamojším prítomným dianím. Ľudia sa pre letný pohľad na Obamu z diaľky 300m šli ušliapať, ich hodnoty stáli na obrane všetkých jeho slov, Nobelove mierové centrum bolo oblepené fotografiami Obamu, akoby to bol boh, všade boli jeho plagáty... Dokonca odborné debaty, ktoré sme tam viedli s odborníkmi na sociálne vedy, vyústili v to, že „Barack Obama je najväčší líder v hodnotách“. Kresťanské hodnoty sú však nemenné – život je neodbytný darom, Božie pravdy ostávajú tie isté a práve tieto hodnoty vytvárajú našu kresťanskú kultúru, ktorá nie je ničím špeciálna, aspoň by takou nemala byť, ale mala by byť bežnou súčasťou nášho každodenného myslenia a konania.

Lukáš Petruš
ilustračná snímka
(Kostol Povýšenia
sv. Kríža v Chuchelnej
v Českej republike):
upload.wikimedia.org

Keď sa povie sexualita

Význam a obsah slova sexualita je nejednoznačný. Mnohokrát je chápaná zúžene. Pri príprave na manželstvo sa snúbencov a mladých párov pýtame, čo si predstavia pod pojmom sexualita. Odpovedajú: telesnosť; pohlavný styk; sex; to, čo odlišuje muža a ženu; muž; ženskosť; láska; pôžitok; krása... Definícia hovorí: Ľudská sexualita je dôležitou súčasťou ľudského bytia počas celého života jednotlivca a zahŕňa pohlavie, rodovú identitu a rodové role, sexuálnu orientáciu, erotiku, pôžitok, intímnosť a reprodukciu. Sexualita je prežívaná a vyjadruje sa v myšlienkach, predstavách, túžbach, názoroch, postojoch, hodnotách, správaní, sexuálnych praktickách, roliach a vzťahoch. Aj keď sexualita môže zahŕňať všetky tieto dimenzie, nie každý jednotlivec ich prežíva a vyjadruje v úplnosti. Sexualitu ovplyvňuje interakcia biologických, psychologických, sociálnych, ekonomických, politických, kultúrnych, etických, právnych,

Muž a žena 1

Boh je nádherný. A človeka stvoril na svoj obraz. Teda všetko, čo Boh v nás stvoril, je nádherné a sväté. Aj naša sexualita je dar, ktorý nám Pán dal, aby sme si ho taký krásny zachovali. Božia vôľa je, aby sme boli svätí a aby sme boli pravým Božím obrazom. Je tu však Boží nepriateľ a chce tento Boží obraz v nás pokriviť.

Nedávno som si na internete vyhladal tieto údaje:

- V Rakúsku je znásilnená každú hodinu jedna osoba. Ročne je to okolo 300-tisíc znásilnení. V 96% prípadov je páchatelom muž a v 92,5% prípadov je obeťou žena.
- Štatistika OSN hovorí o tom, že ročne otehotnie 150 miliónov žien vo svete, z toho 75% tehotenstiev je neplánovaných a 45 miliónov žien následne postúpi interrupciu.
- O príprave na manželstvo sa vedie takáto štatistika: 90%

snúbencov malo už sexuálnu skúsenosť (pohlavný styk) a 70% snúbencov vstupuje do manželstva v pozeňnanom stave.

- V školách má 7% školákov skúsenosť s porno stránkami. Štvrtina školákov má skúsenosť s podobnými stránkami a vyhládavala ich na webe v škole, pričom si treba uvedomiť, že erotické a porno stránky spôsobujú závislosť prvým nahliadnutím a odvykanie je veľmi namáhavé a dlhodobé.
- Na Slovensku obyvatelia vystriedajú za svoj život v prie-

Nečítali ste, že Stvoriteľ ich od počiatku ako muža a ženu stvoril a povedal: „Preto muž opustí otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele“? A tak už nie sú dvaja, ale jedno telo. Čo teda Boh spojil, nech človek nerozlučuje.

(Mt 19, 4 – 6)

mere 5,4 partnerov a rozvádza sa skoro každý tretí pár priemerne po 14 rokoch manželstva.

Takto sme to chceli? Kde sa podel Boží obraz? Čo je príčinnou takéhoto stavu?

historických a náboženských či spirituálnych faktorov.

Samotná pohlavnosť – sexualita – v sebe nezahŕňa iba pohlavie, ale v prvom a najširšom zmysle sa týka toho, že tu

sme ako muži a ženy. Na tomto svete existujeme len ako muži a ženy. Dieťa (podľa gramatiky stredného rodu) je v skutočnosti buď muž, alebo žena. Život človeka je ovplyvnený rôznymi vplyvmi, a tak pojem sexualita sa dnes často zužuje len na oblasť tela alebo sexu. Týka sa naša sexualita len tohto? Nie.

Naša sexualita nás poznačuje vo všetkom.

XX a XY

Zahrajme sa na detektívov. Viete, aká najmenšia časť ľudského tela pri nejakom zločine je potrebná na zistenie pohlavia páchatela? Vlas, otláčok prsta, kúsok kože, krv? Stačí jedna ľudská bunka! V každej je zapísané, či som muž (XY), alebo žena (XX). Možno niekto svoju sexualitu pomocou plastických chirurgov navonok zmení a podľa vonkajších znakov bude vyzeráť úplne inak, no keď sa pozrieme na jeho DNA, hneď vieme, kto to v skutočnosti je. Sexualita sa nedá zmeniť.

Mužskosť a ženskosť je základná zložka, esenciálny prvok človeka, spôsob jeho bytia – jeden z faktorov, ktoré nás odlišujú ako osoby. Táto odlišnosť je na úrovni biologickej, psychologickú a duchovnej (telo, duša, duch). Ide o súhrn vonkajších prejavov, komunikácie, spôsobu vnímania, prežívania ľudskej

lásky a nábožnosti. Sexualita vyznačuje rozmer ľudskej osoby. Každý dostal tento dar, ale nie každý ho rovnako prežíva. Spôsob videnia a chápania sveta, spôsob komunikácie, konania, cítenia, uvažovania, rozhodovania sa, zbožnosť – všetko patrí pod sexualitu. Mužskosťou alebo ženskosťou je všetko poznačené. Všetko, čo patrí k životu muža a ženy, je pohlavne ovplyvnené, je sexuálne.

Sexualita, genitalita, sex

Tieto tri navonok podobné slová sú, ako si ukážeme, značne rozdielne. Je veľmi dôležité poznať ich pravý význam a vzájomný vplyv na seba.

Sexualita – pohlavnosť je osobným bytím celého človeka, dotýka sa celej osoby – tela, duše a ducha.

Genitalita – zahŕňa v sebe všetky fyziologické znaky pohlavia, ktoré ovplyvňujú sexuálnu činnosť, pripravenosť a schopnosť mať pohlavný styk. Tu patrí aj riadiaca činnosť mozgu, ktorá zabezpečuje správne fungovanie pohlavných orgánov. Je podmnožinou sexuality.

Sex označuje pohlavný styk, činnosť genitálií (biologicky).

Vnímate tieto rozdielnosti?

Sex (činnosť) je podmnožinou genitality a tá je podmnožinou

sexuality (pohlavnosti).

Nahradenie sexuality genitalitou (prípadne sexom) je obmedzeným pohľadom, redukovaním ľudskej osoby na predmet pôžitku – vec. Nepozieram sa na človeka ako na celok, ale len na jednu jeho časť, ktorá ma zaujíma, z ktorej chcem mať pôžitok.

Sexualita – pohlavnosť ≠ genitalita ≠ sex

Sexuálna zrelosť

Nastáva vtedy, ak jej významom je vzťah a nie funkcia orgánov. Dospelý a zrelý človek je ten, kto prijal, rozvíja, žije a prijíma vlastnú sexualitu, a pritom rešpektuje a prijíma opačné pohlavie ako podstatný prvok ľudskej osoby. Nevyberá len to, čo ho v tom čase zaujíma, nerobí z druhého človeka vec.

Sexualita dáva predpoklady a umožňuje plodnosť vzťahu medzi mužom a ženou (psychickú, citovú, myšlienkovú aj telesnú). Vzťah medzi mužom a ženou nemôže byť dlhodo- bo založený len na genitalite a sexe, hoci pre intenzitu zážitku môže vytvárať zdanie vzťahu. V antropológii vidíme v sexualite pohlavnosť celého človeka. Jej pravý význam nájdeme vtedy, ak to budeme

hľadať v súvislosti celého života.

Ako by sme zistili význam ľudskej ruky? Existujú dva spôsoby:

1. Oddelíme ju od tela a zoberieme do laboratória. Tam zistíme, že na ruke sú cievy, kosti, koža, šľachy. Možno vydedukujeme, že koža slúži na ochranu a kosti na držanie, pevnosť, že šľachy slúžia na ohýbanie.

Zistili sme všetko? Nie.

2. Ruku necháme spojenú s celým telom a pozorujeme. Rukami si môžeme zariadiť chlieb, žehnať, hladkať, pomôcť, ublížiť...

Otec Peter Jakub je gréckokatolíckym kňazom a riaditeľom Centra pre rodinu Prešovskej archieparchie na Sigorde pri Prešove. Angažuje sa v oblasti prípravy na manželstvo, obnovy manželstiev a rodiny.

Zrazu sa utvorí celkový obraz o význame ruky. Ak ju oddelíme, stratíme veľa z vysvetlenia, na čo vlastne slúži. Podobne je to so sexualitou. Ak hľadáme jej význam a skúmame len niečo (napr. sex), zistíme mnoho, ale nepochopíme celkový význam. Len celkový pohľad nám dáva predpoklady na vzťahy. ■

Peter Jakub a kol.

(pokračovanie v nasledujúcom čísle) ilustračná snímka: sxc.hu

VAROVANIE

Dobýjanie hradu

Ak chcel nepriateľ dobyť nejaký hrad, musel svoju aktivitu upriamiť na vstupné brány, cez ktoré sa najrýchlejšie mohol dostať dovnútra. Len tak sa mohol zmocniť hradu.

Naše srdce je hradom, ktorý má tiež brány. Brány svojho srdca môžeme otvárať len ja. Náš protivník sa snaží dostať dovnútra, aby sa stal pánom hradu. Pánom nášho srdca, života.

O naše srdce prebieha ťažký boj. Apoštol Peter to vyjadruje slovami: „Budte triezvi a bdejte! Váš protivník diabol obchádza ako revúci lev a hľadá, koho by zožral. Vzoprite sa mu, pevní vo viere,

a vedzte, že také isté utrpenie dolieha na vašich bratov po celom svete.“ (1 Pt 5, 8 – 9)

Často sa ľudia s diablom zahrávajú. Skúšajú mnohé veci, ktoré sú v jeho moci, napr. vyvolávanie duchov, metalová hudba, návšteva veštca alebo zisťovanie budúcnosti. Mnohí tvrdia, že to nemyslia vážne, že to robia len na skúšku alebo zo zábavy, či z nudy. Naozaj treba vedieť, že diabol sa správa ako dravec, ktorému nezáleží na tom, či prichádzaš k nemu len tak nevinne, alebo zo zábavy. On sa vrhá na každého, kto mu to dovolí.

Existujú tri vstupné brány, cez ktoré sa

diabol snaží vstúpiť do nášho života. Brány, na ktoré diabol smeruje svoje útoky. Tie brány sú: dobrovoľný súhlas a zotrvávanie v ťažkom hriechu, okultizmus a mnohé vnútorné zranenia.

My sme však povolani k slobode, sme povolani k tomu, aby Pánom nášho srdca, nášho hradu, bol Ježiš. On zvíťazil nad diablom a zmaril jeho skutky. Má moc vyhodiť diabla z nášho srdca. Diabol sa pred ním krčí a uteká. Otvor preto brány svojho srdca svojmu Spasiteľovi a pozvi ho, aby sa stal jediným Pánom a Kráľom tvojho života.

Damián Saraka

To live is to risk

alebo Kto neriskuje, ten nežije

Pred nejakým časom som sa niekoľkokrát stretol s týmto heslom, či dokonca výzvou. V prvom prípade šlo o potlač na tričku, ktoré bolo vystavené vo výkladnej skrini obchodného domu. Neskôr ma táto výzva upútala, keď som ju videl nastriekanú priam umelecky na jednom z múrov v meste a tretím prípadom, keď ma toto heslo zaujalo, bolo, keď sa mi do rúk dostala veľmi zaujímavá publikácia určená pre skautského duchovného sprievodcu.

Každý z nás má skúsenosti s tým, že ho čosi osloví, upúta, zaujme natoľko, že premýšľa o zmysle toho, čo videl alebo počul. Nemusí to byť vzácna informácia, plodný poznatok, nové vedomosti, zväčša, akoby paradoxne, ide o maličkosti. Presne tak, ako to bolo v mojom prípade. Začalo sa to jednoduchým nápisom na tričku, ktoré malo oslovíť tínedžerov a dospievajúcu mládež. Keby sa to končilo iba pohľadom na tričko a konštatovaním či uznaním kreativity autora tohto nápadu, nestálo

by to za nič. Zaujímavé na tom je, že výzva *To live is to risk* je niečo oveľa viac ako dekorácia textílie, vyplnenie (znehodnotenie) prázdnej časti múru, na ktorom ktosi musel tvrdo pracovať, alebo text v knihe, ktorú nie každý otvorí, aby sa oboznámil s jej obsahom. Táto výzva je vlastne spôsob života. Ak neriskuješ, nežiješ! Takto to tvrdí okolie a priznajme to, cítime to tiež. Nie je to holá veta, vznikla zo skúseností, ktorých pôvod nie je nutné v tejto chvíli skúmať. Skôr je dôležité zamyslieť sa nad tým, či každé riziko

prináša zisk, alebo či žijem naozaj iba vtedy, keď riskujem. Ide o kontroverznú tému, no ak chceme nájsť hodnotnú odpoveď, musíme sa zamerať na cieľ „nášho rizika“. Áno, v závislosti od cieľa dokážeme vnímať, či riziko, ktoré podstupujeme, prináša život. Či naozaj žijeme vtedy, keď riskujeme. Do tejto situácie alebo nášho hľadania odpovede vstupuje Ježiš Kristus, ktorý o sebe tvrdí, že je Cesta, Pravda a Život. Paralelne by sme teda mohli tvrdiť, že žijeme vtedy, keď sa nebojíme riskovať pre Ježiša! Lebo iba on je plnosť

života, len v ňom môže človek zakúsiť ozajstný život plný chuti a vnútorného bohatstva. Život plný pokoja a spokojnosti. Iba Ježiš Kristus ti môže dať život, pretože on obetoval ten svoj pre teba. Teda ak chceš prijať výzvu, že „žiješ vtedy, keď riskuješ“, neboj sa riskovať pre Ježiša. Prijať nespravodlivosť, krivdu, utrpenie, neochotu, egoizmus, neúctu bez reptania a vzbury voči bližnému. Toto je riziko v dnešnom svete, ktorý volá po pomste a odplate, po moci a prestíži. Neboj sa riskovať tam, kde sa práve nachádzaš – v škole, v internáte, v práci, v rodine, vo vzťahu. Všade tam je totiž tvoje miesto, kde môžeš riskovaním pre Krista získať nový život. ■

Peter Tirpák

ANIMA ŠKOLA

Základné informácie o AepAŠ 2

Prijímacie skúšky sa skladajú z dvoch častí: písomná časť – v ktorej uchádzači absolvujú testy zo psychológie, vierouky a osobnostný test; ústna časť – vo forme osobných pohovorov

Forma záverečnej skúšky:

AepAŠ je ukončená viacdňovým sústređením, na ktorom poslucháči prezentujú praktický projekt „fungovania“ vo farnosti na niekoľko rokov + realizácia hodinového stretnutia pre deti a mládež na vylosovanú tému. Absolventi vykonajú písomný test zo všetkých povinných modulov a zo zvolených dobrovoľných modulov.

Obsah vikendov animátorskej školy je v zložení tém z povinných a dobrovoľných modulov. Na záver absolvujú

poslucháči ústny pohovor.

Celkový rozsah vzdelávacej aktivity

Archieparchiálna animátorská škola sa realizuje v priebehu dvoch rokov formou trojdňových blokov raz mesačne po 20 hodín. V povinných moduloch sa organizuje 7 blokov (140 hodín), v dobrovoľných 8 blokov (160 hodín). Poslucháči sú povinní absolvovať minimálne 200 hodín, pričom musia absolvovať všetky povinné moduly a 60 hodín v kombinácii úplných dobrovoľných modulov.

Archieparchiálna animátorská škola prebieha v Gréckokatolíckom mládežníckom centre Bárka v Juskovej Voli.

Dominika Komišaková

KUPÓN SMAJLIK Prešov
Hurbanistov 3
Káva 1+1 zadarmo
Internet a WIFI
zadarmo

Ovocie Medžugoria 2

Na ďalší deň sme počúvali rôzne svedectvá. Ľudia svedčili o tom, ako sa zmenili ich životy. Jednou z nich bola Američanka Nancy. Vyžarovala z nej neskutočná radosť, pokoj a kopa lásky. Počas jej rozprávania som opäť začala pociťovať zvláštny pocit. Tentoraz to nebolo nepríjemné. Mala som pocit, že sa vznášam. Slzy sa mi po líkach liali ako vodopády a nebolo v mojich silách ovládať ich. V srdci som počula hlas: „Už veríš, že som?“ V srdci som pociťovala veľký žiaľ z toho, že som pochybovala. Ako som sa mohla doteraz modliť ruženec ako robot – bez srdca? Ako som mohla nenávidieť obrázky, sošky, na ktorých je Panna Mária?

Hlas v srdci však neutíchal: „Vyhýbaš sa mi.“ Zarazilo ma to. Naša púť sa začala v nedeľu a v ten deň bol štvrtok. Do toho dňa som si nekúpila ani jedinú vec, ktorá by mi pripomínala Panu Máriu. Cítila som, že to musím vyznať pri spovedi.

Po ukončení svedectva som utekala za duchovným otcom na okamžitú spoveď. Mala som pocit, že mi ide o život! Ešte nikdy som sa na svätú spoveď tak neponáhľala. Po spovedi som navštívila najbližšiu predajňu, ktorá bola preplnená pre mňa ešte vždy gýčovými vecičkami. Mala som veľký problém

vybrať si niečo a už len to, že jeden z tých gýčov budem mať doma na policičke, ma tak trochu desil. Ale Boh to vedel a poslal mi na pomoc duchovného otca, ktorý sa ponúkol, že mi pomôže. Ukázal mi sochu Panny Márie. Preňho bola krásna, pre mňa nie! Diplomatically som odmietla a hľadala som ďalej. Ale moje neúspešné hľadanie sa skončilo práve pri tej soche. Zaplatila som a povedala si, že nejako to už prežijem.

V ten večer sme sa opäť zúčastnili na „modlitbovom maratóne“ v hlavnom kostole. Ruženec, omša, adorácia. Mala som veľký strach, ako to zvlád-

nem, ako zvládnem cestu domov na Slovensko, ako vydržím sedieť 17 hodín v stiesnenom priestore. Čo keď moje telo pohltí tá zvláštna bolesť?

Ale na moje prekvapenie celý päťhodinový maratón modlitieb sa skončil bez akejkoľvek ujmy na mojom tele! Sedela som na drevenej, tvrdej lavičke ničím nerušená. Nič ma ani raz nezabolelo, nič ma netrápilo, nič ma nedesilo.

Cesta domov dopadla podobne, strach z toho zvláštneho bolestivého stavu bol preč a ja som si začala plne uvedomovať jednu vec – moji spolupútnici sa nevedeli dočkať, tešili sa

domov, ale moje srdce plakalo. Po príchode domov na Slovensko som mala pocit, že som tam nechala kus seba. Alebo presnejšie – mala som pocit, že som si domov doniesla veľikánsky kus Panny Márie. Začala som vybaľovať kufor a nahmatala som sošku. Šokovala som samu seba, keď som sa prichytila, ako očami blúdím po byte a hľadám pre ňu čestné miesto. Našla som ho. Položila som ju tam a s veľkou láskou a pokorou som si uvedomila, aká je krásna. ■

Monika
(dokončenie
z predchádzajúceho čísla)

HUMANITÁRNA POMOC PRE OBETE ZEMETRASENIA NA HAITI

Slovenská katolícka charita (SKCH) pripravuje spolu s Rehoľou dcér kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paul a členmi siete *Caritas* humanitárnu pomoc obetiam zemetrasenia na Haiti. Naša spoločná pomoc bude sústredená na zabezpečenie prechodného domova pre tých, ktorí zemetrasenie prežili, zabezpečenie základných životných potrieb a potravín. Informácie o možnosti, ako sa zapojiť, budú zverejnené na www.charita.sk.

Humanitárnu pomoc priamo na mieste koordinuje *Caritas Internationalis* (CI), ktorá vytvorila mimoriadny pomocný a záchranársky tím, ktorý sa v týchto dňoch premiestni na Haiti, aby poskytla pomoc ostatným členom, ktorí už pracujú v krajine. Otrasy spôsobili veľké škody, počet mŕtvych sa ťažko odhaduje, ale hovorí sa o stotisícoch obetí. Väčšina budov v meste je úplne zničená a poškodená je aj hlavná katedrála v Port-au-Prince.

Na podporu pozostalým obetí zemetrasenia a všetkým, pri ktorých stál Boh a prežili tieto otrasy, bude vyhlásená aj verejná zbierka. Číslo účtu v ČSOB, na ktoré môžete prispieť, je: **4008058424/7500, variabilný symbol 168. Názov účtu je Slovenská katolícka charita.** (www.charita.sk)

SLOVO O BIBLIÍ

Host' do domu, Boh do domu

Každý človek sa z času na čas ocitne v úlohe hostiteľa, ale aj v pozícii hosťa, pocestného či cudzinca.

Pohľad na cudzincov v staroveku bol dvojaký: na jednej strane predstavovali neznámy a nepriateľský svet, boli to „nepriatelia“ a možno i nositelia nebezpečných nadprirodzených síl. Na druhej strane však stáli pod zvláštnou ochranou božstiev a v krajinách Orientu sa podnes tešia mimoriadnej starostlivosti a ochrane

zo strany svojich hostiteľov.

Božie slovo pripomínalo Izraelitom: „Cudzinca nebudeš napádať a utláčať, veď sami ste boli cudzincami v egyptskej krajine!“ (Ex 22, 21) Pohostinnosť bola predpísaná aj ustanoveniami Zákona. Prijatie pocestného bolo pokladané za milosť a prejav Božej priazne. Vidíme to napr. v príbehu o Abrahámovi, keď prijal na návštevu troch mužov, o ktorých nevedel, že sú to anjeli. Hostom sa podával

najlepší pokrm. Pri jedle posluhoval sám hostiteľ. Nakoniec zvykol návštevu hodný kus cesty odprevadiť.

Prvotní kresťania boli tiež horliví v preukazovaní lásky, starostlivosti a nezištných prejavoch pohostinstva, veď v každom pocestnom videli samotného Krista: „Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili“ (Mt 25, 40).

Marica Kipikašová

Skaza na Haiti

Ostrov zasiahlo zemetrasenie so silou 7,2 stupňa Richterovej stupnice, najsilnejšie za ostatných dvesto rokov, počet obetí sa odhaduje na sto až dvestotisíc, bez domova sa ocitlo 1,5 milióna Haitanov, mŕtvych či nezvestných hlási zo krajín, najviac USA a Brazília. Zomrelo aj viacero diplomatov, medzi nimi šéf misie OSN. Hlavné mesto Port-au-Prince bolo z troch štvrtín zničené.

V Port-au-Prince je napriek množstvu humanitárnych pracovníkov nedostatok jedla. Niektorí preto opúšťajú mesto a odchádzajú na vidiek. Iní chcú opustiť krajinu, a preto sa zhromaždili pred americkou či kanadskou ambasádou a dúfajú, že dostanú víza.

Príbehy Haiti

Maxin sedela na prednáške v miestnej haitskej univerzite a jej oči hľadeli do prázdna. Napriek svojim 23 rokom bola stále slobodná, no už mala vážnu známosť. V Haiti bol síce problém nájsť pekného a zabezpečeného kresťana, no Boh sa o ňu akosi stále staral. No čakali, kým dokončí štúdiá – už to nemalo trvať dlho.

Zrazu sa zem zatriasla. Okené tabule v aule sa rozsypali a drobné kúsočky skla zaplnili priestor všade okolo. Pochopila – zemetrasenie. V sekunde sa rozhodla, že vybehne von. Ani si nevzala veci z lavice. Schytila tašku a vybehla na chodbu... Ďalší a ešte silnejší otras zboril celú univerzitu ako domček z karát. Pamätala si iba posledné slová, ktoré vyšli z jej úst: „Bože!“

Nevedela, kam má utekať a zostala stáť v zárubni dverí. Na jednej strane sa hromadili sutiny v aule, na druhej v chodbe. O chvíľu začula podivné praskanie nad sebou – rám zárubne sa prelomil. Zavrela oči. Keď ich otvorila, všade bola tma. Podivné vírzenie a zvuky padajúcej sutiny ju presvedčili, že je stále medzi živými. Nevedela, čo má robiť. Skúsila sa vyhrabať spod kusov muriva a trámov, no rýchlo zistila, že sa ďaleko nedostane.

Čo teraz? Boh! Toto slovo sa jej vynorilo vo svedomí a pamäti a naplnilo ju akousi neistou nádejou. O chvíľu jej rozum

povedal, že už nik iný nepomôže. A tak sa začala modliť. No nie ako doteraz v starom ošarpanom chráme, ale intenzívne – veď jej išlo o život. Bála sa, že sa všetko ešte raz zrúti. Bála sa, že sa udusí. V prvej chvíli ani nemyslela na hlad a smäd. Všetok svoj strach vložila do modlitieb a tie ho zahnali.

Prešlo šesť dní. Šesť dlhých dní. Bola unavená, psychicky aj fyzicky vyčerpaná. Najhoršie na tom bol neuveriteľne hnusný zápach rozkladajúcich sa tiel ľudí, ktorých poznala. Dlhé modlitby a monológy vystriedali krátke vzdychy. Zrazu začula hluk. Hluk, ktorý sa jej zdal známy – auto. Motory utíchli a okolo sa začali ozývať hlasy. Boli tiché a zďaleka. Začala kričať. Hlasy zosilneli. Nerozumeľa, no cítila, že hovoria na ňu. O chvíľu piesok a prach, ktorý začal zaplňať jej „príbytok“ a zvuky padajúceho kamenia a betónu ju presvedčili, že sa niečo deje.

Svetlo. Ten tenký prúžok svetla, ktorý osvetlil jej ruky zopnuté k modlitbe, si bude pamätať do konca života. Maxine Fallonová prežila pod troskami šesť dní. Bez jedla, bez pitia, schúlená v bolestivej polohe. Pri živote ju držali najmä modlitby. 23-ročná študentka je medzi desiatkami tých šťastnejších, ktorých po zemetrasení na Haiti zachránili z trosiek.

„Dúfala som, že ma zachráni,“ povedala reportérom, keď sa jej pýtali, ako to prežila. V troskách jej univerzity už pravdepodobne nikto ďalší neprežil.

O pár kilometrov ďalej sa odohral iný príbeh. V troskách domu našli hasiči 14-ročné dievča. Boli šťastní. Doteraz sa podarilo zachrániť asi 90 ľudí. Dievča bolo nažive a pri vedomí.

Jeden zo španielskych hasičov jej povedal: „Pokoje, princazná. Hneď ťa odtiaľto dostaneme preč.“ Francisco Rivas to však nemal jednoduché. Museli odtiahnuť jedno mŕtve telo, aby sa k dievčaťu dostali.

Zrazu začuli streľbu. Zvuk samopalu presvedčil veliteľa ozbrojeného sprievodu, aby rozhodol o odchode. Miestne gangy totiž začali strieľať do ľudí. Španielski záchranári protestovali, no vojenský veliteľ len poznamenal: „Čo si vyberiete? Jej smrť alebo vašu?“

S nádejou opúšťali plačúce dievča a utekali sa skrýť. Komu by pomohli, keby boli mŕtvi! Ani jej, ani nikomu inému. A tu bola potrebná každá pomocná ruka.

Strelba utíchla. Vojaci vybehli von, aby zaistili miesto. Keď sa Francisco vybral smerom k „princeznej“, jeden z vojakov mu povedal: „Neskoro. Ľutujem.“ Z jeho chlupských očí stiekla slza. No nebol čas plakať nad mŕtvymi. Začali hľadať ďalej. Možno niekto iný prelomí stovku zachránených.

Jeremy
snímky: internet

Rozdielni

Chlapci sedia pri stole a raňajkujú. Starší si natrie chlieb a s chuťou doň zahryzne. Mladší sa otočí k mame a požiada o pomoc. Mama vezme do ruky chlieb a ponúka možnosti. Chlapča sa rozhodne pre čokoládovú nutelu. Chlieb dostane najprv maslovú pokrývku. Potom sa ruka natiahne za nutelou. No chlapec sa zamračí: „Ale ja som nechcel maslo, iba čo-

koládu.“ Na to sa ozve starší: „Keby si radšej nevymýšľal. Pozri sa, keď je tam maslo, je to výborné, mastnejšie a dobre sa to kľže dole hrdlom.“ Mladší sa nadýchne a skonštatuje: „To, čo je dobré pre teba, nie je dobré pre mňa.“ A bokom pozrie na mamu, ktorá už medzitým natiera druhý chlieb.

Dada Kolesárová

Za blaho svätých Božích cirkví 2

Mnohí z nás vedia, ako treba žiť v Božom kráľovstve, a predsa tak nerobia. Prvým krokom k posunu je pozrieť sa pravdivo sami na seba. Ananiáš so Zafirou žili vo fungujúcom spoločenstve Cirkvi. Chceli si užívať ovocie požehnaní, ale neboli ochotní zmeniť svoje srdce. Robili veci „na efekt“. Ale náš život má byť zameraný na Boha, ktorý pozná naše srdce. Naňho dojem robiť nemusíme.

Pán založil Cirkev ako spoločenstvo. Nie ako hromadu individualistov. Práve preto použil výstižný obraz tela. Bunkou Cirkvi sú predovšetkým farnosti. Aj keď je dnes „módou“ vytvárať užšie spoločenstvá (a je to iste dobré), zdravou a prirodzenou jednotkou Cirkvi je farské spoločenstvo. Okrem toho žijeme často aj v pracovných či iných kolektívoch a za tieto vzťahy sme zodpovední. Viem, že ste už unavení z textov o povinnosti milovať, ale risknem to, pretože mám množstvo skúseností s ľuďmi, ktorí sa úprimne snažia žiť podľa Božieho slova, a predsa len malou časťou prispievajú k budovaniu spoločenstva. Jednoducho „nestíhajú“ myslieť na iných, pretože sú plne pohltení starosťou o svoj

život a svoje rodiny. Našťastie poznám aj tých, ktorým to s budovaním spoločenstva ide fantasticky. O čom hovorím? Predstavte si, že vám niekto rozpráva „humornú“ históriu o tom, ako pred týždňom zúfalo čakal na výplatu s pár centami. Ochladilo sa, a tak povyberal zo skriň zimné kabáty a vo vrecku náhodou našiel väčšiu sumu eur. Máte vtedy minimálne dve možnosti. Povieť si: „Aleluja! Pán sa postaral!“ a budete sa tešiť, aký prezieravý a dobrý je Boh. Alebo si môžete všimnúť, že „zúfalo čakal na výplatu“. Ak sa potom pozriete pozorne na život tohto človeka, zbadáte lacné vreckovky v kabelke, lacné sladkosti bez chuti, výhovorky typu „na dovolenky nechodím, lebo si lepšie odýchnem inde“, ošúchaný kabát

či oblečenie výlučne zo secondhandu... Nemusíte na to hneď reagovať obálkou s peniazmi. Stačí tu a tam podhodiť drahšiu sladkosť alebo požičať DVD, či knihy, ktoré si dotýčný prečíta rád a nemusí na ne míňať svoje peniaze. Môžete ho pozvať k svojmu stolu alebo prísť na návštevu s koláčom, či pizzou. Mám z ostatnej doby v tomto smere dve milé skúsenosti. Sedela som na návšteve a počúvala rozprávanie kamarátky o jej statočnom boji s finančnými starosťami. Keby to len trochu šlo, vyberiem peňaženku a dám jej, čo v nej bude. Ale nešlo to. A tak som sa pri tom počúvaní obrátila na Pána Ježiša. Ešte počas mojej návštevy zazvonil telefón, v ktorom jej ponúkali možnosť výhodne si zarobiť. O nejaký čas som videla vo svo-

jom okolí dva prípady, ktorým bolo treba prispieť. Deliť sumu, ktorá pripadala do úvahy, bolo nelogické. Rozhodla som sa podľa časovej aktuálnosti. Rodina, ktorú som „odsunula na potom“ a za ktorú som sa „len“ modlila, podniká a dlhodobo sa jej nedarí. O pár dní dostali nečakanú zákazku, ktorá im dala nielen zárobok, ale aj možnosť dlhodobej spolupráce.

Ak teda na kňazovu výzvu v ekténii hovoríš „Pane, zmiluj sa“, a nechceš byť klamárom, je nevyhnutné, aby si sa naučil nielen počúvať a pozeráť, ale aj „počuť a vidieť“, lebo Boh nám okrem očí a uší dal aj srdce, rozum a ústa, aby sme sa spýtali, ak si nie sme istí, či je naša pomoc želaná. Tí, ktorí ju naozaj potrebujú, o nej často nehovoria a neľnúkajú pri každom rozhovore. Ale ak máš srdce zamerané na Boha, zbadáš tie skutočné potreby. Len takto bude naša Cirkev (a teda naše farnosti) zažívať požehnanie a blaho, o ktoré prosíme.

Všetko naše „nestíham“ je lacnou výhovorkou. Božie kráľovstvo sa buduje jedine láskou, nie sebeckom a lenivosťou. Ak nie si ochotný takto prakticky ľubiť, čie kráľovstvo potom buduješ? Kráľovstvá sú len dve... ■

Valéria Juríčková

ZO ŽIVOTA SVÄTÝCH

Svätý veľkomočeník Teodor Tirón

Kedže jestvuje niekoľko svätcov menom Teodor, každý má svoj prívlastok. Ten, ktorého liturgickú pamiatku slávime 8. februára a následne v prvú pôstnu sobotu, má prívlastok Tirón, čo znamená vojak. Slúžil totiž ako vojak v Marmaritskej légii. Po mnohých trápeniach zomrel mučnickou smrťou, keď ho v roku 306 upálili, lebo odmietol jesť z pokrmov obetovaných pohanským božstvám. K jeho životu po telesnej smrti sa viaže zaujímavá udalosť.

Rímsky cisár Julián (361 – 363) vedel, že kresťania sa osobitne postia v prvý pôstny

týždeň, preto vydal správcovi Konštantínopola príkaz potajomky pokropiť všetky potraviny predávané na trhovisku krvou zvierat obetovaných pohanským modlám. Chcel dosiahnuť, aby kresťania aspoň nevedomky mali účasť na ich kulte. Vtedy však Boh poslal ku konštantínopolskému patriarchovi Eudoxiovi svätého Teodora, aby mu prezradil, čo sa stalo. Svätý Teodor Tirón odkázal kresťanom, aby v najbližších dňoch nekupovali na trhu nijaké potraviny. Na patriarchovu otázku, čo teda majú jesť, keďže budú po piatich dňoch úplného

pôstu zoslabnutí, odpovedal, že kolyvu. Tak sa nazýva v jeho rodisku jeden z pokrmov: varená pšenica zmiešaná s medom a viacerými druhmi ovocia. Tieto veci mali všetci kresťania doma, nemuseli ich kupovať na trhovisku.

Na pamiatku tejto udalosti v piatok prvého týždňa Veľkého pôstu po zaambónnej modlitbe posviacame a konzumujeme kolyvu. Zároveň je to pre nás výzva brať naozaj vážne všetky pôstne obdobia.

Marcel Gajdoš

PONDELOK 1. február**Mučeník Tryfón. Predprazdenstvo
Stretnutia Pána**

Čítania: 1 Jn 2, 18 – 3, 10, zač. 71; Mk 11, 1 – 11, zač. 49

Chodte do dediny... (Mk 11, 2)

Pôjdete, nájdete, odviažete, privediete... Môžu veci dopadnúť ináč, ak ten, ktorý vás nasmeruje a posielá, je sám Ježiš? Asi ťažko. Dokonca svojim učeníkom dopredu oznámi, s akými komplikáciami sa môžu stretnúť a ako na nich majú zareagovať. Zaujímavé. Napriek tomu všetkému, čo o Pánových spôsoboch vieme, máme problém dôverovať a počúvať. Nevie, s akou úlohou sa ti Pán ozve najbližšie, ale skús prijať jeho dnešné slovo tak, aby ti prinieslo úrodu dôvery.

Liturgia: Predobrazujúce antifóny a blaženstvá. Tropár, Sláva, I teraz, kondák z predprazdenstva. Ostatné z pondelka – s. 359, 154 (191)

UTOROK 2. február**Stretnutie Pána**

Čítania: Hebr 7, 7 – 17, zač. 316; Lk 2, 22 – 40, zač. 7

Bude zasvätené Pánovi. (Lk 2, 23c)

„Všetko mužského rodu, čo otvára lono matky, bude zasvätené Pánovi.“ Nádherne starozákonné rozhodnutie. Bude patriť Pánovi. Vieme, že neskôr Pán pozmenil toto svoje rozhodnutie. K bohoslužbe si vybral kmeň Léviho a ku kňazstvu Áronov rod. Preto pri-vádzajú rodičia do chrámu aj malého Ježiša. Bolo ho treba vykúpiť z kňazskej služby. Ale Pán ešte raz „posunul“ svoje rozhodnutie. Každý, kto prijme krst, bude jeho. Vedel si o tom? Opakuj to aj svojim deťom: „Patriťe Pánovi.“

Liturgia: Predobrazujúce antifóny a blaženstvá. Menlivé časti zo Stretnutia Pána. Namiesto *Dôstojné* je sa spieva *Panenská Bohorodička* a deviaty irdos z utierne sviatku. Myrovanie – s. 360 (287)

STREDA 3. február**Spravodlivý Simeon a prorokňa Anna**

Čítania: 1 Jn 3, 21 – 4, 6, zač. 73; Mk 14, 43 – 15, 1, zač. 65 (rad.), Hebr 9, 11 – 14, zač. 321b; Lk 2, 25 – 32, zač. 8 (sv.)

Velebil Boha slovami. (Lk 2, 28b)

Ako všemožne možno chváliť Pána? Anjeli v nebi mu spievajú: „Svätý, svätý, svätý“. Mária ho pri navštívení Alžbety oslavuje chválospevom: „Velebí moja duša Pána“. No

a starac Simeon začne Božiu velebu slovami: „Teraz prepustiš, Pane, svojho služobníka v pokoji“. Ak sú tvoje stretnutia s Pánom ozajstné a hlboké, stále bude dôvod chváliť ho.

Veľmi ma oslovuje modlitba proroka Izaiáša (12, 1): „V ten deň povieš: „Chválím ťa, Pane, že si sa hneval na mňa, ale tvoj hnev sa odvrátil a potešil si ma.“

Liturgia: Menlivé časti zo Stretnutia a Spravodlivým – s. 361 (287).

ŠTVRTOK 4. február**Prepodobný Izidor Peluzijský**

Čítania: 1 Jn 4, 20 – 5, 21, zač. 74; Mk 15, 1 – 15, zač. 66

Veľkňazi podnietili zástup, aby im radšej prepustil Barabáša. (Mk 15, 11)

„Nech o výsledku rozhodnú diváci.“ Verím, že ste už mali možnosť pri rôznych súťažiacich počuť takýto verdikt poroty. Táto možnosť prichádza vtedy, ak je výsledok duelu nerozhodný. Aj v dnešnom evanjeliu dostávajú ľudia možnosť voľby: Ježiš a Barabáš. Ten, kto vyhrá, zostane žiť. A výsledok? Hlasovanie bolo síce platné, podľa vôle ľudu... Len ľudia v zástupe sa nechali zviest’.

Liturgia: Menlivé časti ako 2. februára.

PIATOK 5. február**Mučenica Agáta. Zakončenie sviatku
Stretnutia Pána**

Čítania: 2 Jn 1, 1 – 13, zač. 75; Mk 15, 22 – 25, 33 – 41, zač. 68

Heloi, heloi..., čo v preklade znamená: Bože môj, Bože môj... (Mk 15, 34)

„Heloi, heloi, lema sabakthani!“ Tieto slová som vedel naspamäť a pamätal si ich už odmalička. Možno to bol vôbec môj prvý citát, ktorý som vedel zo Svätého písma naspamäť. Dôvod bol ten, že to boli slová v cudzej reči a ja som tak vedel aj inak ako po slovensky (aj keď sa tak nikde nedalo rozprávať). Dnes už viem, že sa tak môžem rozprávať aj doma, ak to potrebujem. Tá správna osoba mi porozumie.

Liturgia: Menlivé časti ako 2. februára. Zdržanlivosť od mäsa.

SOBOTA 6. február**Prvá zádušná sobota. Biskup Bukol**

Čítania: 1 Kor 10, 23 – 28, zač. 146; Lk 21, 8 – 9, 25 – 27, 33 – 36, zač. 105 (radové) 1 Sol 4, 13 – 17, zač. 270; Jn 5, 24 – 30, zač. 16 (zosnulým)

Dajte si pozor. (Lk 21, 8a)

Vydávať sa za iného nie je také jednoduché. Napadá mi 6. december a množstvo svätých Mikulášov po celom svete. Každý v inom oblečení, s inými vlasmi či bradou. Iná mitra na hlave a iná palica v rukách. Ktorý z nich je najhodnovernejší? Ten, čo má najdokonalejší kostým? Nie. Ten, kto má jeho srdce. „Dajte si pozor, aby vás nezviedli,“ hovorí dnes Ježiš. Pozerajte sa na srdce človeka, tak ako sa pozerám ja.

Liturgia: Každodenné antifóny. Tretia antifóna a vchod s refrénom za zosnulých. Menlivé časti za zosnulých. Panychída – s. 162 (308)

NEDEĽA 7. február**Mäsopôstna nedeľa – o Kristovom súde.
Biskup Partemios**

Čítania: 1 Kor 8, 8 – 9, 2, zač. 140; Mt 25, 31 – 46, zač. 106

On oddelí jedných od druhých. (Mt 25, 32b)

Oveľa častejšie sa v dnešnej dobe rozpráva o jednote ako o rozdelení. Spája sa Európa, zjednocujú sa kresťania. Božie slovo však nezakrýva dôležitú skutočnosť rozdelenia. Chce byť upozornením a výzvou: skúmaj svoj život a naprav, čo treba, kým je ešte čas, pretože chvíľa rozdelenia určite príde. Kritériá, podľa ktorých sa bude všetko posudzovať, si nevyberáme sami. Dnešné evanjelium ich opakuje niekoľkokrát. Sú to skutky lásky a milosrdenstva. Viete si predstaviť, ako by po takom rozdelení vyzerala vaša rodina?

Pri pohreboch našich blízkych plačeme kvôli rozdeleniu, ktoré prináša smrť. Ale toto naše vzájomné rozdelenie nemusí byť trvalé. Záleží len na nás a tiež na tom, podľa akých pravidiel žijeme. Rozdelenie posledného súdu je definitívne. Spomeňte si na slová, ktoré povedal Abrahám (keď držal Lazára vo svojom lone) boháčovi, ktorý sa trápil v pekelných mukách a chcel zvlažiť svoj jazyk: „Medzi nami a vami je veľká priepasť a nik, čo ako by chcel, nemôže prejsť z jednej strany na druhú“. Blíži sa čas pôstu – čas milosti, ktorý dostávame všetci, celá rodina, nie iba niektorí jej členovia. Využime ho, aby sme sa všetci mohli ocitnúť na jednej strane. Na tej správnej.

Liturgia: Hlas 3. Evanjelium na utierni tretie. Predobrazujúce antifóny a blaženstvá. Tropár tretieho hlasu, Sláva, kondák z Mäsopôstnej nedele, I teraz, podľa predpisu. Ostatné z Mäsopôstnej nedele – s. 145, 203 (186, 198)

PONDELOK 8. február**Veľkomočeník Teodor Tíron****Čítania:** 3 Jn 1, 1 – 15, zač. 76; Lk 19, 29 – 40; 22, 7 – 39, zač. 96*Veľmi som túžil jest' s vami... (Lk 22, 15)*

Pred neľahkou úlohou len málokto pomyslí na jedenie. Ježiš sa blíži k jednému z posledných krokov svojho verejného účinkovania. Utrpenie, smrť, ale aj slávne vzkriesenie sú už doslova pred dvermi. Ale skôr, než sa to stane, zasadne s apoštolmi za stôl a povie: „Veľmi som túžil jest' s vami tohto veľkonočného baránka.“ Slávnosť na záver so všetkým, čo k tomu patrí. A po nej už môže ísť. Miesto pri svojom stole má aj pre teba. Príď pred všetkým ťažkým, čo ťa čaká.

Liturgia: Každodenné antifóny. Menlivé časti z pondelka – s. 154 (191)**UTOROK 9. február****Mučeník Nikefor****Čítania:** Júd 1, 1 – 10, zač. 77; Lk 22, 39 – 42; 45 – 71; 23, 1, zač. 109*Čo spíte? Vstaňte, modlite sa...! (Lk 22, 46)*

Koľkokrát sme už slová „modli sa“ počuli ako dobrú radu pre náš problém? Od koľkých ľudí? Dnes nás vyzýva sám Ježiš: „Modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia.“ O akom pokušení učeníkom rozpráva? O tom istom, ktoré zažíva aj on – o pokušení vyhnúť sa utrpeniu, ujsť od Božej vôle. Ježiš sa modlí. Odovzdáva sa Otcovi a nakoniec aj do rúk ľudí. Učeníci spia a ... utečú.

Liturgia: Každodenné antifóny. Menlivé časti z utorok – s. 155 (191)**STREDA 10. február****Mučeník Charalampés****Čítania na Liturgii sv. Jána Zlatoústeho** (ak sa slúži): Rim 14, 6 – 9, zač. 113; Mt 26, 57 – 75, zač. 109*Nepoznám toho človeka. (Mt 26, 72b)*

Aké jednoduché je odsúdiť. Ježiša stačilo obviniť z rúhania. Urobiť z neho „hodného smrť“, aj keď v skutočnosti nebolo za čo. Odsúdiť Petra je ešte jednoduchšie. Ten sa totiž „priestupku“ dopustil – zaprel. A nie raz. Ale odsúdiť Petra má právo iba jeden – ten, ktorého zaprel. Ako rád by bol možno Peter prijal jeho odsúdenie. Ježiš však urobil čosi viac: odpustil mu. Teraz sa už nepozerala na neho, ale na nás, a hovorí, kto je bez viny, nech „hodí odsúdenie“ ako prvý.

Liturgia: Aliturgický deň. Ak sa slúži Liturgia sv. Jána Zlatoústeho: každod. antifóny

a menlivé časti zo stredy – s. 156 (192)

ŠTVRTOK 11. február**Biskup Blažej****Čítania:** Júd 1, 11 – 25, zač. 78; Lk 23, 1 – 34a; 44 – 56, zač. 110*Ako ho viedli, chytili istého Šimona. (Lk 23, 26a)*

Tolko ľudí sprevádzalo Ježiša pri ceste na Golgotu! Mladí, mocní, oddychnutí. A vojaci si vyberú Šimona, ktorý sa vracal z poľa. Jeho, čo možno nemal nič do činenia s Ježišom a možno ho osobne nikdy nestretol. V meste bol veľký súdny proces a on bol na poli. Keď ich stretol, bránil sa. Museli ho prinútiť. Nevie, kedy v jeho vnútri nastala zmena. Dnes ho vidíme ako hrdinu. Niesol Ježišov kríž. „Vezmite na seba moje jarmo...“ Aj ty môžeš byť ako on.

Liturgia: Každodenné antifóny. Menlivé časti zo štvrtka – s. 157 (194)**PIATOK 12. február****Arcibiskup Meletios****Čítania na Liturgii sv. Jána Zlatoústeho** (ak sa slúži): Ef 5, 8b – 19, zač. 229; Jn 19, 25 – 37, zač. 61*Je dokonané. (Jn 19, 30b)*

Tak, a to by bolo všetko. Spokojne si môžeme vydýchnuť. Poznáte frázy tohto typu? Aj Ježiš si „vydýchol“. Naposledy. Všetko bolo dokonané. Viac už nemohol urobiť. Skôr, ako odovzdal svojho ducha, ponúkol ešte svoju matku. Nedal ju učeníkom slávnostne pri veľkonočnej večeri. Nie preto, že by bol zabudol. Chcel nám ju odovzdať pri kríži. Tam ju stále môžeš nájsť.

Liturgia: Aliturgický deň. Ak sa slúži Liturgia sv. Jána Zlatoústeho: každodenné antifóny a menlivé časti z piatka. Zdržanlivosť od mäsa. – s. 159 (195)**SOBOTA 13. február****Syropôstna sobota – spomienka úctyhodných pôstnikov. Prepodobný Martinian****Čítania:** Rim 14, 19 – 23; 16, 25 – 27, zač. 115; Mt 6, 1 – 13, zač. 16 (rad.); Gal 5, 22 – 26, 6, 1 – 2, zač. 213; Mt 11, 27 – 30, zač. 43 (pôst.)*Áno, Otče, tebe sa tak páčilo. (Mt 11, 26)*

Zima, zima, teplo, teplo... Len málokto by nevedel, o čo pri týchto slovách ide. Máš nájsť to, čo je ukryté, za pomoci slovnej navigácie. Ježiš v dnešnom evanjeliu zveľbuje Otca, Pána neba i zeme,

že ukryl niektoré dôležité veci pred múdrymi a rozumnými a zjavil ich maličkým. Jeho navigácia je ukrytá v slovách modlitby. Nájdeš, čo je skryté, ak presedláš z rozumkárenia na poníženosť.

Liturgia: Menlivé časti zo Syropôstnej soboty – s. 204 (196)**NEDEĽA 14. február****Syropôstna nedeľa. Prepodobný otec Auxencius. Odchod do večnosti sv. Konštantína Filozofa. Prepodobný Matrón Pustovník, divotvorca****Čítania:** Rim 13, 11b – 14, 4, zač. 112; Mt 6, 14 – 21, zač. 17*Tam bude aj tvoje srdce. (Mt 6, 21b)*

Nepriateľ, ktorého doteraz nik nepremohol. Neraz pred ním stoja hrdinovia rozprávkových príbehov a hladajú, ako by predsa len uspeli v súboji, z ktorého pred nimi ešte nikto živý nevyšiel. Nejaký spôsob predsa len existovať musí! A nakoniec sa dozvedia, že tú strašnú bytosť treba zasiahnúť priamo do srdca. Problém je v tom, že ho nenosí pri sebe. Má ho v bezpečí, ukryté kdesi vo vajíčku a to vajíčko má v sebe zlatá kačka, a tá pláva po jazere, a to jazero... Zlá a nezraniteľná bytosť. Je taká práve preto, že žije bez srdca. Má ho ukryté niekde mimo. Taká bytosť nemusí existovať iba v rozprávke. Nebezpečenstvo, že sa na ňu premení, hrozí každému. Už ste postrehli, kam tým mierim? Ježiš nás v dnešnom evanjeliu vystríha: „Nezhromažďujte si poklady na zemi. V nebi si zhromažďujte poklady. Lebo kde je tvoj poklad, tam bude i tvoje srdce.“ (Mt 6, 19 – 21) Tvoje srdce sa môže od teba odsťahovať. Pôjde tam, kde bude tvoj poklad. A ako budeš žiť bez neho? Staneš sa nezraniteľným a chladným človekom. Nedotknú sa ťa trápenia iných. Budeš tvrdý k iným aj k sebe. Možno budeš poznať obeť, ale nie milosrdenstvo. Človek bez srdca. Ježiš nezostáva iba pri výstrahe. Ponúka riešenie: pôst. Zdržanlivosť, dávanie almužny a modlitba. Všetko v tichu a skrytosti. Takto to miluje Otec. Jeho zraku neujde ani jedno odopreté sústo. Ani jedna darovaná koruna. Bude sa tešiť z každej minúty s tebou. Takto si zhromažďuješ a zbieraš poklad v nebi, aby tam skončilo tvoje srdce. Prečo? Lebo nebo nie je miesto kdesi ďaleko a mimo teba. Nebo je Božím domovom. A on chce mať svoj príbytok práve v tvojom srdci.

Liturgia: Hlas 4. Evanjelium na utierni štvrté. Predobrazujúce antifóny a blaženstvá. Menlivé časti zo Syropôstnej nedele – s. 147, 206 (187, 198)

Prvokresťanské umenie

Drviá väčšina pamiatok cirkevného umenia, zvlášť vo východnej časti kresťanského sveta, bola zničená ikonoborcami, neskôr križiakmi a sčasti aj pôsobením času.

U prvých kresťanov badáme istú zdržanlivosť k umeniu – plastike a maliarstvu. Bol to dôsledok strachu, aby sa nepriklonili k modlárstvu a neprijali bezbožné, amorálne umenie pohanov. Aj napriek tomu umenie nebolo vytlačené z kresťanskej bohoslužby. Možno to usudzovať aj z toho mála, čo sa zachovalo z prvokresťanského umenia (fresky v katakombách, zvlášť rímskych z 1. a 2. stor.). Toto umenie bolo pohrebným, keďže v tej dobe katakomby slúžili ako hroby. Odzrkadlilo sa to aj v jednotlivých výjavoch, kde sa dá vycítiť túžba po spásе a záchrane života. Prvokresťanské umenie malo väčšinou primitívny ráz a používalo predovšetkým symboly prijaté z pohanského prostredia.

Z prostého dôvodu – aby v čase prenasledovania na seba neupozorňovali svojím náboženským obsahom. Z vizuálnej stránky vychádzali tieto zobrazenia – táto prvokresťanská výzdoba katakomb a sarkofágov – z vtedajšieho pohanského výtvarného jazyka, ale po obsahovej stránke sa kresťanské umenie s pohanským rozchádza. Svoj vnútorný svet viery kresťania vyjadrovali v určitých znakoch a symboloch, ale je pravdou, že sa tu stretne aj s istými pohanskými mýtmi, ktoré však kresťania preberali len vtedy, ak mohli byť chápané alegoricky, t.j. naplniť ich iným zmyslom a významom. Medzi takéto motívy zobrazené v kresťanskom prostredí patrí Amor a Psyché, ktorí kresťanom pripomínali učenie o nesmrteľnosti duše a večnom živote. Naopak v mýte o Orfeovi, ktorý svojím spevom a hrou na harfe krotí divé šelmy, oživa príroda, rozkvitajú kvety, rozbúrené more sa stáva pokojným, videli kresťania typ Krista,

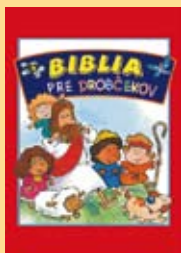
v ktorého kráľovstve bude podľa Izaiášovho proroctva (11, 6) spoločne vlk s baránkom a rys s kozliatkom. Samozrejme, že okrem týchto alegorických námetov sa v prvokresťanskom umení stretávame aj s biblickými námetmi, ktoré sú z pohľadu ďalšieho vývoja kresťanského výtvarného prejavu oveľa významnejšie. A tak sa logicky objavujú symbolické postavy Abraháma, Noema, Izáka, Mojžiša, Dávida, Daniela, Jonáša. Jednotlivé symboly, ako aj celé

námety Starého aj Nového zákona sú predobrazmi a poukazujú na Krista (napr. obeť Izáka, paschálny Baránok, medený had) alebo sú to predobrazy Presvätej Bohorodičky (napr. archa zmluvy, nádoba s mannou, horiaci krík či Áronova palica). ■

Milan Gábor
snímka (ranokresťanská freska
Dobrého Pastiera v domitil-
ských katakombách):
images.google.sk

KNIHA: Biblia pre drobčekov

Biblia pre drobčekov (450 strán; dop. predaj. cena – 14 eur) je špeciálne určená vekovej kategórii od 0 – 3 rokov, teda tým najmenším. Svojimi obrázkami, výberom príbehov, jednoduchosťou a opakovaním textu sa stáva očarujúcou knihou v rukách malého dieťaťa a naplňa jeho potreby. Jej zrozumiteľnosť a nadčasovosť však zaujme i starších. Biblia svojím rozsahom pokrýva najzaujímavejšie príbehy a odkazy Svätého písma a sprostredkúva ich našim drobcom. Ujo Noe a ujo obou (pre nás starších Goliáš) spolu s Ježišom ožívajú v jednoduchých a príťažlivých ilustráciách. Ilustrovanú Bibliu vydávame s príhovorom Mons. Róberta Bezáka, trnavského arcibiskupa. Viac info na www.kumran.sk alebo v každom dobrom kresťanskom kníhkupectve.

FILM: My sister's keeper – Pre moju sestru

Anna je malé dievča, ktoré má ešte ďaleko do dospelosti. Je výnimočná, pretože nie je na tomto svete preto, lebo to tak chcel Boh, ale preto, lebo to tak chceli rodičia. Aj keď sa zdá toto vyjadrenie zvláštne, je to tak. Rodičia nemajú toto malé dievča z lásky k nemu samému, ale z lásky k inému dieťaťu. Má totiž mladú sestru, ktorá umiera na leukémiu. Zdá sa vám to nezrozumiteľné? Odporúčam pozrieť si tento film, ktorý poukáže na smutné stránky našej ľudskosti, ale zároveň núti premýšľať o mnohých existenčných otázkach, ako je život, smrť, láska, hranice ľudských skutkov atď. Pozrite si túto vynikajúcu drámu, ktorá rozplakala aj moje mužské oko a určite nenechá chladnými ani vás.

Lukáš Petruš

HUDBA: Kutless – It is well

Ako si tak počúvam nové CD skupiny Kutless *It is well* (To je dobre), som vo veľmi príjemnom údive. Najprv ma potešilo veľmi rýchle vydanie nového CD, ešte viac ma potešila kombinácia hudby, akú použili. Aj keď stavili na klasický systém kresťanských chvál, vytvorili akýsi nový rockovo-melodický štýl chvál. Na CD sa nenachádzajú takmer žiadne rýchle piesne, no ich muzikálnosť preyšuje tempo a poslucháč má pocit neustáleho dynamizmu v piesňach. Samotný začiatok prvej titulnej piesne *It is well* naznačuje výnimočnosť tohto CD, kde v pozadí príjemnej hudby počuť zbory, ktoré sú neuveriteľne precízne prepojené do rockovej piesne chvál. Vrelo odporúčam každému nadšencovi nielen gospelu, ale aj chvál, rockovej hudby a hudby vôbec.

Lukáš Petruš

Ikonopisecká dielňa archanjela Rafaela

IKONA - DAR KTORÝ NÁS SPÁJA

Ladislav Németh
Martinčeková 10, 82109 Bratislava
www.ikona.sk dielna@ikona.sk mob:0905993988

SPOLOK SV. CYRILA A METODA

Oznamy

Členská základňa Spolku sv. Cyrila a Metoda v roku 2009 zaznamenala najväčší prírastok členov od ostatného valného zhromaždenia. Prijali sme 6 nových zakladajúcich členov a 170 nových riadnych členov. Piaty zakladajúci členovia sú z Bratislavy a jeden z Popradu. Najviac riadnych členov sa prihlásilo z farnosti Choňkovec s filiálkami Priekopa a Koňuš, a to 50. Z farnosti Klokočov s filiálkou Kaluža sa prihlásilo 13 členov, z Kuzmíc 10 členov, zo Zemplínskej Teplice 7 členov a z Michaloviec 6 členov. Stav členskej základne bol k 31. decembru 2009 3 604 členov.

Znova dôrazne žiadame o finančné vyrovnanie za členské za rok 2009.

Pripomíname:

- vrátiť nám podpísané zoznamy o prevzatí „podielov“ za rok 2010;
- v zoznamoch vyznačiť zmeny – úmrtie člena alebo zrušenie členstva (pri zrušení uviesť dôvod), zmena priezviska, prípadne bydliska;
- v prípade získania náhradníka vypísať prihlášku pre nového člena a zaslať ju do spolku; ak nie je vo farnosti k dispozícii prihláška, uviesť v zozname požadované údaje, a to dátum narodenia, povolanie a adresu bydliska.

výbor Spolku SCM

KOINONIA SV. JÁNA KRSTITEĽA

Katolícke spoločenstvo v službe Novej evanjelizácie vás pozýva na stretnutia, kde môžete osobne zakúsiť skutočnosť Božieho slova: „Slepí vidia, chromí chodia, malomocní sú čisti, hluchí počujú, mŕtvi vstávajú a chudobným sa hlása evanjelium“.

Večer chvál s modlitbou za uzdravenie

28.01. 17.00 hod. Sečovská Polianka
04.02. 17.00 hod. Prešov – Opál
18.02. 17.00 hod. Sečovská Polianka

Večer chvál s modlitbami za rozličné potreby

18.02. 19.00 Humenné-Dubník

Večer chvál mladých

11.02. 17.00 hod. Prešov – Opál

Dom modlitby pre mladých

Prešov – piatok o 18.00 hod. – kaviareň Smajlík (Nataša Mikolajová)
Vinné – streda o 17.00 hod. (Peter Katora)
Čemerné – utorok o 17.00 hod. (Ada Chanáthová)

Blížšie informácie: 0905 382 260,
www.koinonia-presov.sk,
koinonia.presov@orangemail.sk,
sek@koinonia-presov.sk

JUBILEÁ KŇAZOV

Andrej Gyurkovics, duchovný na odpočinku v Krišovskej Lieskovej – 19. február – 60 rokov kňazstva; **Anton Mojžiš**, tit. arcidekan, protojerej, archívár ABÚ v Prešove – 20. február – 60 rokov života

BLAHOŽELÁME

Náš duchovný otec **Marek Pulščák**, farár farnosti Svidník-mesto, oslávil 28. januára 40 rokov.

Drahý náš otec Marek, v týchto dňoch ďakujeme nebeskému Otcovi za dar života a za to, že nám poslal dobrého pastiera,

ktorý pôsobí medzi nami a je pre nás príkladom svojim životom, láskou, skromnosťou a obetavosťou.

Vyslovujeme vám veľké Pán Boh zaplať za vašu obetavú a nezištnú prácu vo farnosti, za Božie slovo, ktoré zasievate do našich srdc, za rady, povzbudenia, modlitby, ktoré za nás obetujete. Nech sa váš krásny hlas ozýva ďaleko do diaľav a priláka všetky „zatúlané ovceky“.

Do ďalšej pastoračnej práce vám želáme, aby vám Ježišova láska prichádzala na pomoc cez ruky Presvätej Bohorodičky a štedré dary Svätého Ducha. Želáme tiež pevné zdravie, veľa úspechov, radosti a vytrvalosti, spokojnosť v kruhu svojej aj farskej rodiny na *mnohaja i blahaja lita*.

veriaci zo Svidníka

„Bol človek, ktorého poslal Boh.“ (Jn 1, 6)

Aj váš poslal Boh medzi nás do Lipian, aby ste postavili chrám, ktorý sa stane svetlom pre všetkých gréckokatolíkov.

Pri príležitosti 28. narodenín, ktoré oslávil 22. januára, prajeme nášmu duchovnému otcovi **Jánovi Čekanovi**, správcovi farnosti v Lipianoch, dobré zdravie, hojnosť Božích milostí a Božieho požehnanja, aby stále bol pre svojich veriacych svetlom

a pilierom, o ktorý sa môžu vždy oprieť.
Na mnohaja i blahaja lita!

veriaci z Lipian

POĎAKOVANIE

Úprimne ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym, ktorí prišli 18. decembra 2009 odpovedať na poslednej ceste môjho manžela, nášho otca a starého otca **Jána Jarošíka z Levoče**.

Ďakujeme za prejav sústrasti, kvetinové dary a modlitby
S láskou a úctou spomína
manželka Elena, dcéra Mária a synovia
Ján, Peter a Ľubomír s rodinami

Úprimne ďakujeme veľadôstojným otcom duchovným Gréckokatolíckej cirkvi Rastislavovi Višňovskému, Miroslavovi Bartošovi, Františkovi Pucimu, Jaroslavu Štefankovi a Slavomírovi Molnárovi za zádušnú svätú liturgiu a pohrebné obrady a za dôstojnú rozlúčku s mojím milovaným manželom, naším otcom a starým otcom **Jánom Jarošíkom**, ktorá sa uskutočnila **18. decembra 2009** na Mestskom cintoríne v Levoči.

manželka Elena, dcéra Mária a synovia
Ján, Peter a Ľubomír s rodinami

OZNAMY

Veľká biblická internetová súťaž pre celú rodinu

Rada pre rodinu Konferencie biskupov Slovenska pripravila 2. ročník Veľkej biblickej internetovej súťaže pre celú rodinu. Súťaž trvá od Nedele Pánovho krstu do sviatku Svätej rodiny. Súťažiaci môžu každý týždeň získať 33 eur ako príspevok na zakúpenie Svätého písma, za každý mesiac jedna rodina získa víkendový relaxačný pobyt na Slovensku a na jednu zo súťažiacich rodín čaká hlavná výhra v podobe púte do Svätej zeme určenej pre manželov. O hlavnú výhru však „zabojujú“ iba tí, ktorí počas roka pošlú viac ako 25 správnych odpovedí cez internetový formulár na stránke www.rodina.kbs.sk, keďže súťaž je internetová.

TK KBS

2% pre Charitu

Môžete nám a našim priateľom v núdzi, v kríze darovať 2% zo svojich daní zaplatených štátu a nebude vás to nič stáť, iba:

– do 31. marca zadať potrebné údaje do daňového vyhlásenia pre právnické osoby

– do 30. apríla vyplniť formulár pre fyzické osoby *Potvrdenie a Vyhlásenie*

Potrebné údaje:

Gréckokatolícka charita Prešov, Hlavná 2, 080 01 Prešov

Účelové zariadenie Cirkvi

IČO: 35514388

Formuláre si môžete:

• stiahnuť na weboch: www.gkcharita-po.sk alebo www.rozhodni.sk;

• vyžiadať telefonicky na čísle:

051 7723970, 7723866;

• alebo nás navštíviť osobne na Centre GKCH (Hlavná 2) v Prešove alebo v kotrejkoľvek z našich služieb.

Zároveň sa presvedčíte, komu a ako pomáhajú vaše peniaze.

ĎAKUJEME, že ste nás v minulom roku podporili.

ĎAKUJEME, že spolu s vami sme mohli poskytovať poradenské, sociálno-charitatívne a zdravotnícke služby v našich zariadeniach.

GKCH

CENNÍK INZERCIE

Občianska inzercia od februára 2010: znak (vrátane medzier): 2 centy a fotografia alebo rámeček 2 eurá. Meno zvýrazňujeme zadarmo.

Blahoželanie kňazovi k okrúhlemu jubileu (od 40 rokov života a od 20 rokov kňazstva) do 200 znakov je za dobrovoľný príspevok.

Firemna inzercia: znak (vrátane medzier): 3 centy a fotografia alebo rámeček 3 eurá. Blížšie informácie: 051 – 7731 481

slovo – časopis gréckokatolíckej cirkvi
<http://slovo.grkatpo.sk/>
Ročník 42.

Adresa redakcie: SLOVO, Hlavná 1, P.O. Box 204, 080 01 Prešov, tel.: 051 – 7731 481, 0911 711 263.

Číslo účtu: 400 684 72 51/7500

SWIFT KÓD: CEKO SK BX, špecifický symbol: 2010.

Ydavatelia:

Gréckokatolícke arcibiskupstvo Prešov, Hlavná 1, 081 35 Prešov, IČO 00179205.

Petra, n. o., Hlavná 1, 080 01 Prešov, IČO 37886622.

Cirkevné schválenie: Gréckokatolícke biskupstvo v Prešove, č.j. 3317/99.

Séfredaktor:

Juraj Gradoš, ThLic. (sefredaktor@grkatpo.sk).

Zástupca séfredaktora:

Mgr. Drahomíra Kolesárová (slovo2@grkatpo.sk).

Cenzori:

Anton Mojžiš, PaedDr. František Dancák.

Redaktori:

PaedDr. Helena Krenická (slovo1@grkatpo.sk),

Mgr. Marica Kipikašová (slovo2@grkatposk).

Jazyková úprava:

PhDr. Adriana Matoláková (amatolakova@inmail.sk).

Redakčná rada:

ThDr. Michal Hospodár, Ph.D., Mgr. Daniel Dzurorovčin, Juraj Gradoš, ThLic., PaedDr. František Dancák,

ThDr. PaedDr. Ing. Gabriel Pala, Ph.D., RNDr. Jozef Voskár, PhDr. Valéria Juričková, Ph.D., Mgr. Ján Hreško, Mgr. Marián Šabol, Mikuláš Jančuš.

Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu príspevkov. Nevyžiadané rukopisy a fotografie nevraciam.

Neoznačené snímky pochádzajú od autora článku. Za obsah inzerátov neručíme.

Tlač a distribúcia: Alfabrint, Martin.

ISSN 1335-7492. EV 182/08.

Titulná strana: Traja svätitelia (Snímka: theburningbush.files.wordpress.com, úprava J. Gradoš)

TV LUX – DOMA JE DOMA

01.02. (pondelok) 07.00 Svätá omša P 07.30 Každý deň so svätými P 07.35 Návratka P 07.45 Pri káve P 08.30 František (1) 09.00 Doma na dôchodku 10.00 Spravodajský súhrn 10.20 Z prameňa P 10.30 Transylvánia 11.00 Poltón klub 12.00 Anjel Pána 12.30 Generálna audiencia 13.55 Kniha 14.15 Pri káve 15.00 Stretnutia s Ježišom – Ježiš a bohatý mladík (Mt 19, 16 – 22) 15.45 Quo vadis – Iracký exodus 15 16.15 František (1) 17.00 Doma v rodine (PO) P 18.00 Po stopách evanjelia v Číne (5) P 18.30 Rozprávočka P 18.40 Z prameňa 18.50 Putovanie kalváriami P 19.00 Octava dies 19.35 Poézia 20.00 Správy P 20.10 Mój názor P 20.20 Návratka 20.30 U Pavla P 22.00 Pri káve 22.45 Doma v kultúre 23.45 Správy 23.55 Z prameňa

02.02. (utorok) 07.00 Svätá omša P 07.30 Každý deň so svätými P 07.35 Návratka 07.45 Pri káve (PO) P 08.30 Kráľovstvo bez hraníc (14) 09.00 Doma v rodine (PO) 10.00 Správy 10.15 Z prameňa P 10.25 Mikrodokument P 10.30 U Pavla 12.00 Anjel Pána 12.35 Orientácie 13.05 Po stopách evanjelia v Číne (5) 13.35 Octava dies 14.05 Mikrodokument P 14.15 Pri káve 15.00 Iskierka nádeje – Rok po cunami 15.30 Poltón 16.00 Kráľovstvo bez hraníc (14) 16.30 Mestečko nádeje 17.00 Doma v Cirkvi P 18.00 Quo vadis – Iracký exodus 15 18.30 Rozprávočka P 18.40 Z prameňa 18.50 Putovanie kalváriami 19.00 Večerná univerzita 20.00 Správy P 20.10 Putovanie kalváriami 20.20 Návratka 20.30 Medzi nebom a zemou P 21.15 Tandem kvíz 22.00 Pri káve 22.45 Doma na dôchodku 23.45 Správy 23.55 Z prameňa

03.02. (streda) 07.00 Kráľovstvo bez hraníc P 07.30 Každý deň so svätými P 07.31 Návratka 07.45 Pri káve (BB) P 08.30 Centrum nápadov 09.00 Doma v Cirkvi 10.00 Správy 10.15 Z prameňa P 10.25 Mikrodokument P 10.30 Generálna audiencia P 12.00 Anjel Pána 12.35 Vlastná cesta 13.05 Mój názor 13.20 Saleziánsky magazín 13.50 Poézia 14.15 Pri káve (PO) 15.00 Gospel párty 16.00 Kniha 16.20 Centrum nápadov 17.00 Doma v histórii P 18.00 Transylvánia 18.30 Rozprávočka P 18.40 Ichtis – antivírus pre deti 18.55 Z prameňa 19.05 Putovanie kalváriami 19.10 Tandem kvíz 20.00 Správy P 20.10 Reholná abeceda 20.20 Návratka 20.30 Poltón klub P 21.25 Prehľad katolíckych periodík P 21.30 Po stopách evanjelia v Číne (5) 22.00 Pri káve 22.45 Doma v rodine (PO) 23.45 Správy 23.55 Z prameňa

04.02. (štvrtok) 07.00 Svätá omša P 07.30 Každý deň so svätými P 07.35 Návratka 07.45 Pri káve P 08.30 František (1) 08.55 Prehľad katolíckych periodík 09.00 Doma v histórii 10.00 Správy 10.15 Z prameňa P 10.25 Mikrodokument P 10.30 Moja misia – magazín 12 11.30 Po stopách evanjelia v Číne (5) 12.00 Anjel Pána 12.35 Večerná univerzita 13.15 Luxáren 13.40 Vlastná cesta 14.15 Pri káve (BB) 15.00 U Pavla 16.25 František (1) 17.00 Doma v kultúre (BB) P 18.00 Iskierka nádeje – Rok po cunami 18.30 Rozprávočka P 18.40 Z prameňa 18.50 Putovanie kalváriami 19.00 Medzi nebom a zemou 19.40 Poézia 20.00 Správy P 20.10 Putovanie kalváriami 20.15 Mikrodokument 20.20 Návratka 20.30 Poltón P 21.00 Orientácie 21.30 FILMiX 12 22.00 Pri káve (PO) 22.45 Doma v Cirkvi 23.45 Správy 23.55 Z prameňa

05.02. (piatok) 07.00 Svätá omša P 07.30 Každý deň so svätými P 07.35 Návratka 07.45 Pri káve P 08.30 Centrum nápadov 09.00 Doma v kultúre (BB) 10.00 Správy 10.15 Z prameňa P 10.25 Mikrodokument P 10.30 Quo vadis – Iracký exodus 15

11.00 Katechéza 11.30 Transylvánia 12.00 Anjel Pána 12.35 Tandem kvíz 13.20 Iskierka nádeje – Rok po cunami 13.45 Poézia 14.05 Mikrodokument 14.15 Pri káve 15.00 Božie milosrdenstvo P 15.20 Poltón klub 16.20 Centrum nápadov 17.00 Doma na dôchodku (PO) P 18.00 Kniha P 18.25 Mikrodokument 18.30 Rozprávočka P 18.40 Z prameňa 18.55 Putovanie kalváriami 19.00 Octava dies 19.30 Cirkve kmeňového spoločenstva v Nágsku P 20.00 Správy P 20.10 Mój názor 20.15 Návratka 20.30 Moja misia – magazín 12 21.30 Štúdio AHA! 22.00 Pri káve (BB) 22.45 Doma v histórii 23.45 Správy 23.55 Z prameňa

06.02. (sobota) 07.00 Kráľovstvo bez hraníc (15) P 07.30 Každý deň so svätými P 07.31 Mestečko nádeje P 07.45 František (2) P 08.15 Klbko P 08.40 Správy 08.50 Putovanie kalváriami 08.55 Mikrodokument 09.00 UPéCé live 10.00 Štúdio AHA! 10.30 Gospel párty 11.30 Poltón 12.00 Anjel Pána 12.25 Prehľad katolíckych periodík 12.30 Mariánska sobota P 13.30 Medzi nebom a zemou 14.15 Moja misia – magazín 12 15.15 Návratka 15.30 Večerná univerzita 16.15 Reholná abeceda 16.36 Ichtis – antivírus pre deti 17.00 Quo vadis – Iracký exodus 15 17.30 FILMiX 12 18.00 Luxáren P 18.30 Rozprávočka P 18.40 Klbko 19.00 Orientácie 19.30 Katechéza 20.00 Spravodajský súhrn P 20.15 Prehľad katolíckych periodík 20.30 Tandem kvíz P 21.15 Hurez P 21.45 Vlastná cesta 22.15 Cirkve kmeňového spoločenstva v Nágsku 22.45 Poltón klub 23.45 Spravodajský súhrn

07.02. (nedeľa) 07.00 Kráľovstvo bez hraníc (15) 07.30 Každý deň so svätými P 07.31 František (2) 08.00 Ichtis – antivírus pre deti P 08.20 Tandem kvíz 09.00 Katechéza 09.30 Luxáren 10.00 Svätá omša P 11.30 Hurez 12.00 Anjel Pána P 12.30 Poézia P 12.50 U Pavla 14.15 Štúdio AHA! 14.45 Klbko 15.00 Kráľovstvo bez hraníc (15) 15.30 František (2) 15.55 Ichtis – antivírus pre deti 16.20 Moja misia – magazín 12 17.30 Octava dies P 18.00 Saleziánsky magazín 18.30 Rozprávočka P 18.40 Katechéza P 19.10 Vlastná cesta 19.40 Putovanie kalváriami 19.45 Návratka 20.00 Spravodajský súhrn 20.15 Mój názor 20.30 Obnova viery – Ukrajina – životom pulzujúci seminár 21.00 Večerná univerzita P 21.45 UPéCé live 22.45 Gospel párty 23.45 Spravodajský súhrn

08.02. (pondelok) 07.00 Svätá omša P 07.30 Každý deň so svätými P 07.35 Návratka 07.45 Pri káve P 08.30 František (2) 09.00 Doma na dôchodku (PO) 10.00 Spravodajský súhrn 10.20 Z prameňa P 10.30 Tyniec 11.00 Poltón klub 12.00 Anjel Pána 12.30 Generálna audiencia 13.55 Kniha 14.15 Pri káve (PO) 15.00 Medzi nebom a zemou 15.45 Obnova viery – Ukrajina – životom pulzujúci seminár 16.15 František (2) 17.00 Doma v rodine P 18.00 Po stopách evanjelia v Číne (6) P 18.30 Rozprávočka P 18.40 Z prameňa 18.50 Putovanie kalváriami P 19.00 Octava dies 19.35 Poézia 20.00 Správy P 20.10 Mój názor P 20.20 Návratka 20.30 U Nikodéma P 22.00 Pri káve 22.45 Doma v kultúre (BB) 23.45 Správy 23.55 Z prameňa

09.02. (utorok) 07.00 Svätá omša P 07.30 Každý deň so svätými P 07.35 Návratka 07.45 Pri káve P 08.30 Kráľovstvo bez hraníc (15) 09.00 Doma v rodine 10.00 Správy 10.15 Z prameňa P 10.25 Mikrodokument P 10.30 U Nikodéma 12.00 Anjel Pána 12.35 Orientácie 13.05 Po stopách evanjelia v Číne (6) 13.35 Octava dies 14.05 Mikrodokument P 14.15 Pri káve 15.00 Cirkve kmeňového spoločenstva v Nágsku 15.30 Poltón 16.00 Kráľovstvo bez hraníc (15) 16.30 Mestečko nádeje 17.00 Doma v Cirkvi (PO) P 18.00 Obnova

viery – Ukrajina – životom pulzujúci seminár 18.30 Rozprávočka P 18.40 Z prameňa 18.50 Putovanie kalváriami 19.00 Večerná univerzita 19.40 Reholná abeceda 20.00 Správy P 20.10 Putovanie kalváriami 20.15 Mikrodokument 20.20 Návratka 20.30 Stretnutia s Ježišom – Ježiš a Ján Krstiteľ (Mt 3, 13 – 17) P 21.15 Tandem kvíz 22.00 Pri káve 22.45 Doma na dôchodku (PO) 23.45 Správy 23.55 Z prameňa

10.02. (streda) 07.00 Svätá omša P 07.30 Každý deň so svätými P 07.35 Návratka 07.45 Pri káve P 08.30 Mestečko nádeje 09.00 Doma v Cirkvi (PO) 10.00 Správy 10.15 Z prameňa P 10.25 Mikrodokument P 10.30 Generálna audiencia P 12.00 Anjel Pána 12.35 Vlastná cesta 13.05 Mój názor 13.20 Saleziánsky magazín 13.50 Poézia 14.15 Pri káve 15.00 Gospel párty 16.00 Kniha 16.20 Klbko 17.00 Doma v histórii (BB) P 18.00 Hurez 18.30 Rozprávočka P 18.40 Ichtis – antivírus pre deti 18.55 Z prameňa 19.05 Putovanie kalváriami 19.10 Tandem kvíz 20.00 Správy P 20.10 Reholná abeceda P 20.20 Návratka 20.30 Čiariereň live P 21.25 Prehľad katolíckych periodík P 21.30 Po stopách evanjelia v Číne (6) 22.00 Pri káve 22.45 Doma v rodine 23.45 Správy 23.55 Z prameňa

11.02. (štvrtok) 07.00 Svätá omša P 07.30 Každý deň so svätými P 07.35 Návratka 07.45 Pri káve P 08.30 Bernadeta, princezná z Lúrd P 08.55 Prehľad katolíckych periodík 09.00 Doma v histórii (BB) 10.00 Správy 10.15 Z prameňa P 10.25 Mikrodokument P 10.30 Moja misia – magazín 12 11.30 Po stopách evanjelia v Číne (6) 12.00 Anjel Pána 12.35 Večerná univerzita 13.15 Luxáren 13.40 Vlastná cesta 14.15 Pri káve 15.00 U Nikodéma 16.25 Bernadeta, princezná z Lúrd 17.00 Doma v kultúre P 18.00 Cirkve kmeňového spoločenstva v Nágsku 18.30 Rozprávočka P 18.40 Z prameňa 18.50 Putovanie kalváriami 19.00 Stretnutia s Ježišom – Ježiš a Ján Krstiteľ (Mt 3, 13 – 17) 19.40 Poézia 20.00 Správy P 20.10 Putovanie kalváriami 20.15 Mikrodokument 20.20 Návratka 20.30 Cez Matku k nádeji P 21.00 Orientácie 21.30 FILMiX 12 22.05 Pri káve 22.45 Doma v Cirkvi (PO) 23.45 Správy 23.55 Z prameňa

12.02. (piatok) 07.00 Svätá omša P 07.30 Každý deň so svätými P 07.35 Návratka 07.45 Pri káve (PO) P 08.30 Klbko 09.00 Doma v kultúre 10.00 Správy 10.15 Z prameňa P 10.25 Mikrodokument P 10.30 Obnova viery – Ukrajina – životom pulzujúci seminár 11.00 Katechéza 11.30 Hurez 12.00 Anjel Pána 12.35 Tandem kvíz 13.20 Cirkve kmeňového spoločenstva v Nágsku 13.45 Poézia 14.05 Mikrodokument 14.15 Pri káve 15.00 Božie milosrdenstvo P 15.20 Poltón klub 16.20 Mestečko nádeje 16.40 Reholná abeceda 17.00 Doma na dôchodku P 18.00 Kniha 18.25 Mikrodokument 18.30 Rozprávočka P 18.40 Z prameňa P 18.55 Putovanie kalváriami 19.00 Octava dies 19.30 Dobrý pastier P 20.00 Správy P 20.10 Mój názor 20.15 Návratka 20.30 Moja misia – magazín P 21.30 Štúdio AHA! 22.00 Pri káve 22.45 Doma v histórii (BB) 23.45 Správy 23.55 Z prameňa

13.02. (sobota) 07.00 Kráľovstvo bez hraníc (16) P 07.30 Každý deň so svätými P 07.31 Svätý František (3) P 08.00 Centrum nápadov P 08.40 Správy 08.50 Putovanie kalváriami 08.55 Mikrodokument 09.00 Čiariereň live 10.00 Štúdio AHA! P 10.30 Gospel párty P 11.30 Poltón 12.00 Anjel Pána 12.25 Prehľad katolíckych periodík 12.30 Mariánska sobota P 13.30 Stretnutia s Ježišom – Ježiš a Ján Krstiteľ (Mt 3, 13 – 17) 14.15 Moja misia – magazín 12 15.15 Návratka 15.30 Večerná univerzita 16.15 Reholná abeceda 16.30 Ichtis – antivírus pre deti 17.00 Obnova viery

– Ukrajina – životom pulzujúci seminár 17.30 FILMiX 12 18.00 Luxáren 18.30 Rozprávočka P 18.40 Klbko 19.00 Orientácie P 19.30 Katechéza 20.00 Spravodajský súhrn P 20.15 Prehľad katolíckych periodík 20.25 Mikrodokument 20.30 Tandem kvíz P 21.15 Bačkovo P 21.45 Vlastná cesta 22.15 Dobrý pastier 22.45 Poltón klub 23.45 Spravodajský súhrn

14.02. (nedeľa) 07.00 Kráľovstvo bez hraníc (16) 07.30 Každý deň so svätými P 07.31 Svätý František (3) 08.00 Ichtis – antivírus pre deti P 08.20 Tandem kvíz 09.00 Katechéza 09.30 Luxáren 10.00 Bačkovo 10.30 Svätá omša z Púte zalúbených v Šaštine P 12.00 Anjel Pána P 12.30 Poézia P 12.50 U Nikodéma 14.15 Štúdio AHA! 14.45 Mestečko nádeje 15.00 Kráľovstvo bez hraníc (16) 15.30 Svätý František (3) 15.55 Ichtis – antivírus pre deti 16.20 Ozveny srdca – reč duše P 17.30 Octava dies P 18.00 Ozveny srdca – reč duše P 18.30 Rozprávočka P 18.40 Katechéza P 19.10 Vlastná cesta P 19.40 Putovanie kalváriami 19.50 Návratka 20.00 Spravodajský súhrn 20.15 Mój názor 20.30 Bolívia. Väzenie P 21.00 Večerná univerzita P 21.45 Čiariereň live 22.45 Gospel párty 23.45 Spravodajský súhrn

STV – DVOJKA

28.01. (štvrtok) 15.00 Sféry dôverné – diskusia na tému *Križ ako symbol* R

30.01. (sobota) 15.05 Poltón R

31.01. (nedeľa) 13.30 Slovo rímskokatolíckeho kňaza 13.30 Orientácie – náboženský magazín zo života veriacich ECAV. 17.20 Dolný Kubín – Výber sakrálnej mariánskej hudby starých majstrov v interpretácii Slovenského speváckeho zboru Adoremus 21.55 Mosty – Gesharim 2002 – Koncert porozumenia. Hudba znejúca v kresťanskom i židovskom chráme. Kostol klarisie v Bratislave a synagoga v Liptovskom Mikuláši 23.00 Slovo rímskokatolíckeho kňaza R 23.05 Poltón R

01.02. (pondelok) 14.00 Orientácie 20.05 Poklady islamu v Stredomorí (1) – Turecko, Istanbul – moria, múry a mešity. Dokumentárny seriál. Napriek globálnym kontaktom sa takmer zabudlo na to, ako sú kultúry Západu a Východu prepojené a aké spoločné korene spájajú kresťanstvo a islam.

02.02. (utorok) 11.15 Poklady islamu v Stredomorí (1) R

07.02. (nedeľa) 10.45 Osobnosti duchovného života – Politik svedomia – dokumentárny film o Dr. Emanuelovi Böhmovi 12.45 Slovo 12.50 Orientácie 22.25 Slovo R 22.30 Poltón R

08.02. (pondelok) 13.30 Orientácie R

10.02. (streda) 22.00 Sféry dôverné – diskusná relácia na tému *Križ ako symbol* R

11.02. (štvrtok) 14.55 Sféry dôverné R

13.02. (sobota) 14.45 Poltón

14.02. (nedeľa) 13.30 Slovo 13.35 Orientácie

RÁDIO LUMEN

30.01. (nedeľa) 20.30 Činnosť saleziánov na Slovensku

31.01. (pondelok) 13.00 Miniromány súčasných slovenských autorov 14.00 Rozhlasová hra – Kvet z nesbekej záhrady (príbeh sv. Doroty) 15.00 Malí svedkovia Božej veľkosti – rozprávanie autora knihy *Románske kostoly* Štefana Podolinského o viere v Boha a láske k najstarším sakrálnym stavbám na Slovensku 21.00 Biskup Štefan Barnáš

02.02. (utorok) 20.30 O kráse a tajomstve zasväteného života – hosť: sr. Agnes Jenčíková CJ

06.02. (sobota) 20.30 Rok kresťanskej kultúry s biskupom Mons. Františkom Rábekom a hosťami z kultúry a umenia

07.02. (nedeľa) 14.00 Zo života do života

14.02. (nedeľa) 14.00 Apoštol milosrdenstva (sv. Ján z Boha)

RÁDIO SLOVENSKO

31.01. (nedeľa) 21.05 Cesty R

03.02. (streda) 19.20 Ekuména vo svete

04.02. (štvrtok) 19.20 Spravodajstvo Rádia Vatikán

07.02. (nedeľa) 21.05 Cesty: Náboženské spektrum

10.02. (streda) 19.20 Ekuména vo svete

11.02. (štvrtok) 19.20 Spravodajstvo Rádia Vatikán

14.02. (nedeľa) 21.05 Cesty: Svätováleňské spektrum

RÁDIO SLOVENSKO a REGINA

31.01. (nedeľa) 09.30 Evanjelicke služby Božie z Dolného Kubína

07.02. (nedeľa) 09.30 Rímskokatolícka sv. omša z Kostola Svätej rodiny v Bratislave-Petržalke

14.02. (nedeľa) 09.30 Rímskokatolícka sv. omša z Kostola Svätej rodiny v Bratislave-Petržalke

RÁDIO REGINA (KE)

14.02. (nedeľa) 07.00 Gréckokatolícka svätá liturgia z Katedrály Narodenia presvätej Bohorodičky v Košiciach

RÁDIO REGINA (BA, BB, KE)

30.01. (sobota) 21.00 Náboženské spektrum

31.01. (nedeľa) 17.10 Frekvencia M

03.02. (streda) 21.00 Cesty R

06.02. (sobota) 21.00 Viera v živote. Premiéra novej relácie

07.02. (nedeľa) 17.10 Frekvencia M

10.02. (streda) 21.00 Cesty R

13.02. (sobota) 21.00 Viera v živote

14.02. (nedeľa) 17.10 Frekvencia M

RÁDIO REGINA (BA, BB)

31.01. (nedeľa) 07.55 Z duše – Augustín Slaninka: Hromnice; **14.45** Z duše R

07.02. (nedeľa) 07.55 Z duše – Alexander Ikrinský: Zdravie; **14.45** Z duše R

14.02. (nedeľa) 07.55 Z duše – Stanislava Jurčáková: Úvaha k sviatku sv. Valentína; **14.45** Z duše R

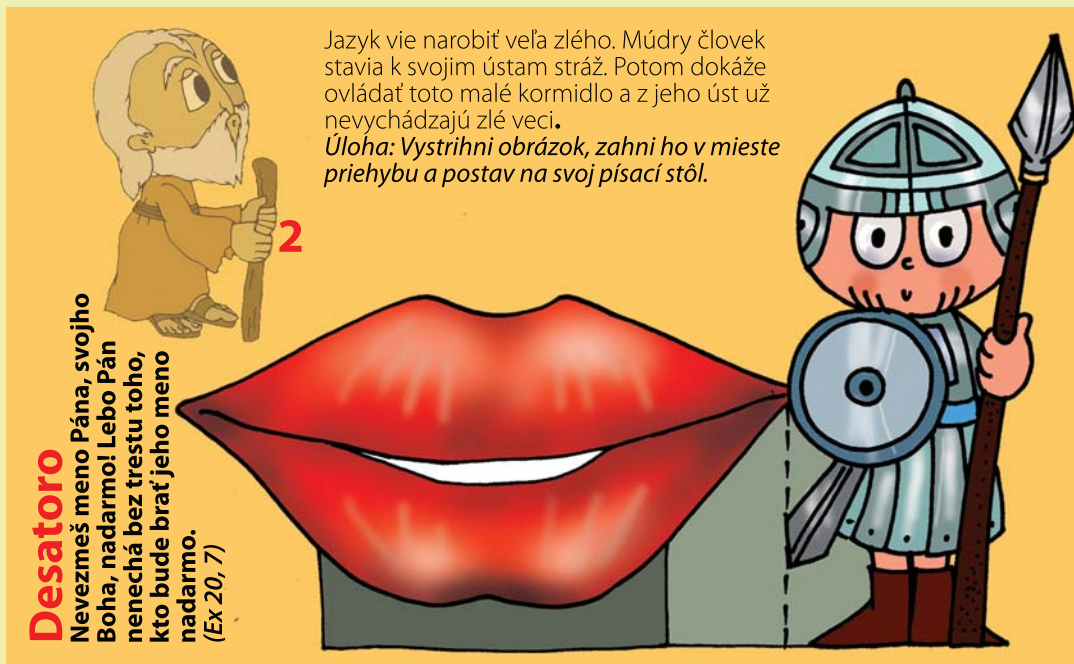
RÁDIO DEVÍN

31.01. (nedeľa) 15.30 Slovo pre veriach i neveriach: Večnosť Božej lásky

07.02. (nedeľa) 15.30 Slovo pre veriach i neveriach

14.02. (nedeľa) 15.30 Slovo pre veriach i neveriach: Obraz trpiacej lásky

Zmena programu vyhradená.

Jazyk vie narobiť veľa zlého. Múdry človek stavia k svojim ústam stráž. Potom dokáže ovládať toto malé kormidlo a z jeho úst už nevychádzajú zlé veci.

Úloha: Vystrihni obrázok, zahni ho v mieste priehybu a postav na svoj písací stôl.

Pomôcky: Ons, Amid, Albena, TVI, NTV	Domáce ženské meno	Nezvinovali	Lopota	Násilím odvieť	Časť lode	Citoslavce prekvapenia	Velebnosť	Súbor všetkých písní	Severské zviera	Egyptský boh Mesiaca	Autor: Vladimír Komanický	3. časť tajničky	Zábavný program
Robila závery indukčnou metódou											Kód Peru		
1. časť tajničky											Symetrála		
											EČV Trebišova		
Prací prášok						Hora				Telef. spoloč. Thajska			
						Rímske číslo 45				Ruský súhlas			
slovo	Španielsky ostrov				Predmet				Miesto pri dome				
	Patrici Ondrovi				Dusíkatá zlúčenina				Potára				
Olympia, po domácky				Buň, kúpeľ, stredisko							Popevok		
				Tri osoby							Náš časopis		
Ale			Toho mesiaca			Adela, po domácky				Ovocná záhrada			
			Osudové znamenie			Vábi				Odišný			
Kurizoval							Vodca Hunov						
							Telef. spol. Nigérie						
Pôst mohamedánov								Súhlas				10m x 10m	Existujú
								Okrem iného					
Masť tekutina						2. časť tajničky							
Prevenenie						Značka nákladných aut					Kypria zem pluhom		

B	L	O	S	U	D	Á	A	Š	U	D	S	H	R	A	C	H	K
A	E	K	D	U	R	B	I	T	A	S	L	Ú	S	P	E	C	H
C	T	I	L	V	O	O	N	R	Z	E	V	Ú	Č	E	L	R	
A	M	B	L	R	J	A	H	Y	I	E	H	V	T	E	K	Ó	
A	N	A	O	C	H	M	A	M	C	M	L	Š	E	T	O	T	M
O	K	C	H	R	A	U	Ó	Y	B	U	H	B	R	L	E	S	S
S	I	P	I	R	T	L	O	K	T	A	A	O	L	I	O	Ť	
Á	A	D	A	A	Y	Z	S	K	R	N	S	U	R	D	G	B	
N	K	R	D	K	K	N	V	D	Z	E	R	K	E	H	R	A	
A	O	E	O	T	T	A	E	I	U	I	C	K	Á	U	A	N	
N	S	S	K	E	S	J	T	M	D	H	A	V	R	Z	F	Á	
A	Ť	S	I	R	O	K	A	Y	Z	N	O	N	A	O	I	N	
N	E	D	Ŏ	V	E	R	A	U	O	T	A	L	B	L	K	Y	

Legenda: AKOŠŤ, AMID, ANANÁS, ATÓMY, AZIMUT, BA-NÁNY, BARDEJOV, BLATO, BLUD, BOZK, CIEL, CMAR, CVAL, DEKAN, DIAMANT, DRES, DUŠA, GRAFIK, HLUK, HRAD, HRACH, HROB, HUBY, CHARAKTER, CHLIEB, CHOROBA, CHRÓM, IZÁK, KOLOSEUM, KORISŤ, KVAS, LIGA, LŮTOSŤ, NEDŎVERA, OSUD, OSVETA, PAKT, RIADOK, TELURIDY, TRANZIT, UHOL, URNA, UZOL, ÚČEL, ÚČET, ÚSPECH, ÚVER, VLAK, ZMENY.

Tajničku osemsmernovky tvorí 25 nevyškrtaných písmen. Autor: Marek Pataky.

SPRÁVNE RIEŠENIA z čísla 01: križovka: (pozri Rim 9, 24); osemsmernovka: Skrze kňaza prijímame sviatosti Cirkvi. **VYHERCA**: Simona Šestáková z Pichneho; Zo správnych riešení vylosujeme držiteľa knihy Rok slova od Spolku sv. Cyrila a Metoda. Riešenia zasielajte na adresu: SLOVO, P.O.Box 204, 080 01 Prešov alebo slovo1@grkatpo.sk.

Kurz prípravy na manželstvo

Ak sa chystáte na svoj svadobný deň alebo o ňom ešte len uvažujete, ak máte plnú hlavu predsvadobných príprav alebo sa okolo svadobných salónov ešte len prechádzate, urobte pre vašu spoločnú budúcnosť ešte niečo, čo váš vzťah posilní. Dajte vašej vysnívanej svadbe ešte jedno kritérium – kvalitnú prípravu.

Kurzy prípravy na manželstvo vedú tímy, ktoré tvorí kňaz, manželské páry a odborníci. Témy predmanželskej prípravy sú doplnené témami zo psychológie, pedagogiky a medicíny súvisiacimi s manželstvom a rodinou. Hovoríme o odlišnosti a vzájomnom dopĺňaní muža a ženy, o manželských krízach, sexualite, plodnosti, o výchove detí, o kresťanskom štýle v rodine.

Podmienkou absolvovania kurzu je

- **Partner** (snúbenec, resp. priateľ). Kurz nemožno absolvovať ako jednotliviec.
- **Otvorenosť** pre iné názory, pre ďalších ľudí v skupine, ochota komunikovať s partnerom.

Podmienkou absolvovania kurzu nie je

- **Termín svadby.** Naopak, kurzy sú zvlášť odporúčané tým, ktorí sa chcú pozrieť pravdivo na svoj vzťah a o manželstve ešte nepremýšľajú.
- **Sobáš v chráme.** Príprava na manželstvo sa stáva dôležitým krokom pre všetkých snúbencov. Témy kurzov sú preto navrhnuté tak, aby zahŕňali človeka ako celok – preto v nich možno vidieť témy z antropológie, psychológie, pedagogiky, teológie, medicíny...
- **Vierovyznanie.** Ak ste obaja alebo jeden z partnerov inoverec, alebo neverec, určite si v kurze nájdete vám blízke témy. Dôležitý je postoj akceptácie: vedieť správne formulovať svoj názor a vedieť prijať aj názory iných. Čas diskusie môže byť tak vzájomným obohatením.

Centrum pre rodinu – Sigord robí takýto kurz vo **Svidníku 13., 20. a 27. februára 2010** celodennou formou počas troch sobôt. Priamo v centre na **Sigorde pri Prešove 18. – 21. marca 2010** formou predĺženého víkendu.

Ďalšie informácie si môžete pozrieť na www.domanzelstva.sk a cez Centrum pre rodinu na Sigorde.

Centrum pre rodinu – Sigord
Zodpovedný vedúci: otec Peter Jakub
Modlitebná SMS linka: 0904 738 649
Mobil: 0904 604 435, 0903 983 316 (VPS); e-mail: centrum.rodina@grkatpo.sk
Adresa: Centrum pre rodinu, Sigord 134, 082 52 Zlatá Baňa

GR.KAT. MLÁDEŽNÍCKE CENTRUM BÁRKA

Juskova Voľa, skolacentrum@centrum.sk
www.gmcbarca.sk, 057/4490290

05. – 07.02.2010 – Tematický víkend: **Divadlo ako jeden z nástrojov novej evanjelizácie** (Základný kurz o tom, ako začať. Vedie Mgr. Vlado Špurek.)

12. – 14.02.2010 – **Život v Kristovi** (Nadstavba na Kurz Filip, ktorý sa skladá z tém: *Dôležitosť modlitby; Ako a prečo čítať Božie slovo; Ako obstáť v duchovnom boji; Ako byť vedený Duchom; Ako hovoriť iným o Kristovi.*)

15. – 18.02.2010 – **Jarné prázdniny** (Týždeň tvorivých dielní pre animátorov zameraný na využitie filmu pri evanjelizácii.)

05. – 07.03.2010 – **Kurz Filip** (Vedie otec J. Mareta.)

19. – 21.03.2010 – Tematický víkend: **Chcem začať písať ikonu** (Základy ikonopisectva vedie Peter Komišák.)

26. – 28.03.2010 – **Kvetný víkend**

ŠKOLA V PRÍRODE SV. LUKÁŠA

Viničky-Hatfa, filokalia.c@stonline.sk, 0903216197

CENTRUM PRE RODINU

Sigord, centrum.rodina@grkatpo.sk, 0904604435
Modlitebná SMS linka: 0904738649

12. – 14.02.2010 – **Kurz Samuel**

13., 20. a 27.02.2010 (farský chrám Svidník-mesto) – celodenný **Kurz predmanželskej prípravy** (Prihlásiť sa môžete na: www.domanzelstva.sk.)

18. – 21.03.2010 – **Kurz predmanželskej prípravy**

12. – 15.04.2010 – **Kurz Kazateľ** (Tento kurz ponúka všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom ohlasujú Ježiša Krista, možnosť hlbšie sa ponoriť do Božieho slova a odhalit' jeho bohatstvo, moc a účinnosť.)

GR.KAT. MLÁDEŽ. PASTOR. CENTRUM

Prešov – Hurbanistov 3, gmpc@grkatpo.sk,
gmpc.grkatpo.sk, Kaviareň: 0915558500

PONDELOK

15.30 – 17.00 Dramatický krúžok

18.00 – 19.30 Študentský zbor

UTOROK

18.00 – 19.30 Stretnutia pri čaji (párny týždeň.)

18.00 – 20.00 Projekcia filmov a beseda

STREDA

16.30 – 17.00 Mám problém – čo ďalej? (poradenstvo)

18.00 – 20.00 Katedrálny zbor

18.30 – 20.00 Študentské modlitby chvál v Kaplnke Božej múdrosti na GTF

ŠTVRTOK

14.30 – 15.30 Študentské stretnutie

16.00 – 18.00 Škola do manželstva

18.00 – 20.00 Dom modlitby pre mladých

PASTORAČNÉ CENTRUM RÓMOV

Čičava, www.avamenca.sk, 0915951081

Nedelná liturgia pre Rómov – Dom kultúry (KDV) pri kláštore paulínov vo Vranove nad Topľou (vždy o 10. hod.)

01.02.2010 – Mladí mladým – stretnutia organizované rómskymi mládežníkmi v KDV (informácie o čase telefonicky)

03.02.2010 – Biblická škola – DK Čičava (od 17. do 21. hod.)

24.02.2010 – Biblická škola – DK Čičava (od 17. do 21. hod.)

10.03.2010 – Biblická škola – DK Čičava (od 17. do 21. hod.)

19.03.2010 – Mladí mladým – stretnutia organizované rómskymi mládežníkmi v KDV (informácie o čase telefonicky)

24.03.2010 – Biblická škola – DK Čičava (od 17. do 21. hod.)